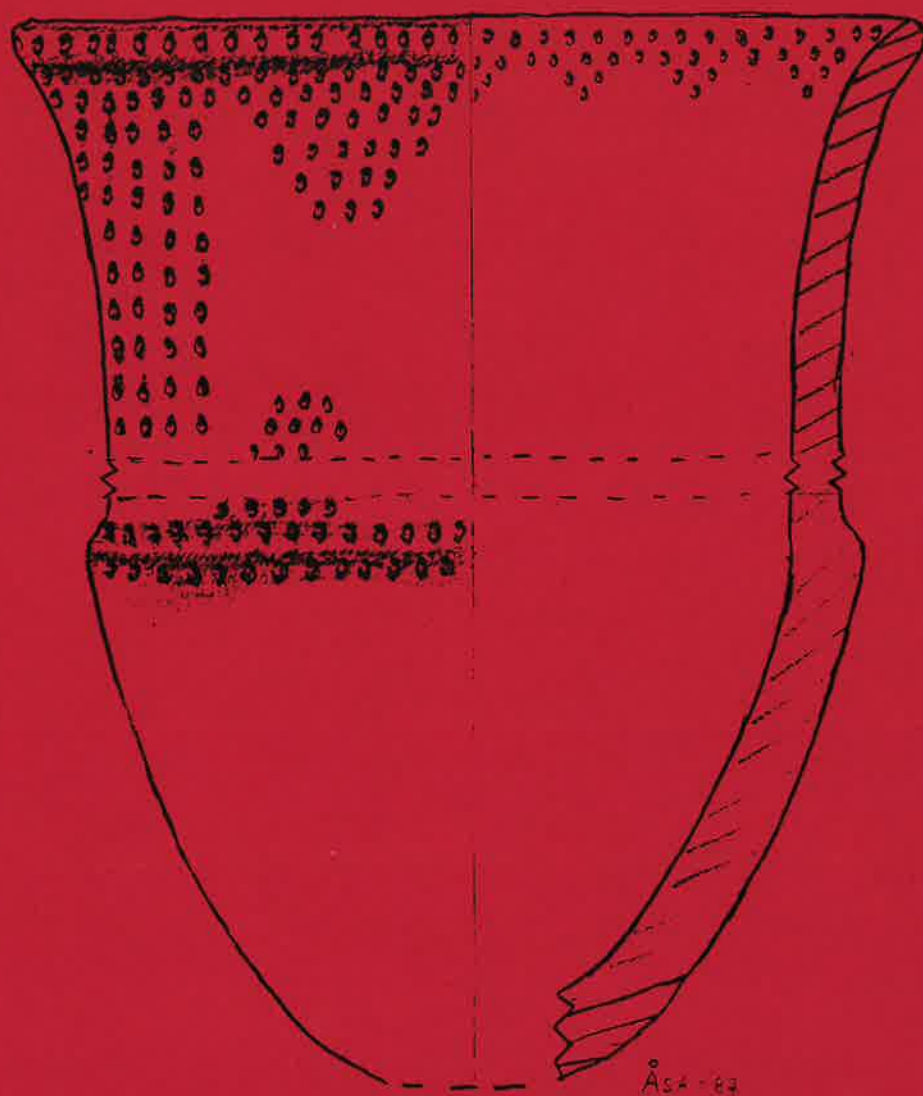

RAPPORT

UNDERSÖKNING AV GÅNGGRIFT

GÖKHEM 31, VÄSTERGÖTLAND

Lena Wattman
Institutionen för Arkeologi
Göteborgs universitet
1993

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	sid
Inledning	2
Geologi och topografi	3
Äldre uppteckningar	3
Fornlämningsmiljö	3
Gravens utseende före undersökningen	4
Uppläggning och grävningssiakttagelser	5
Schakt I	6
Schakt II	8
Provgropar	12
Fyndbeskrivning	13
Keramiken	14
Flintmaterialet	18
Benmaterialet	19
Utbredning av fynden framför mynningen	20
Keramik	20
Flinta	21
Ben	21
Sammanfattning och diskussion	27
Litteratur	29
Bilaga 1: Fyndlista, flinta och keramik	
Bilaga 2: Ordlista, latinska namn på djurarter	
Bilaga 3: Fyndlista, ben	
Bilaga 4: C14-datering	
Bilaga 5: Kemiska analyser	
Bilaga 6: Makrofossilanalys	
Bilaga 7: Landmolluskanalys	
Bilaga 8: Administrativa uppgifter	

INLEDNING

Undersökningen utfördes som ett led i forskningsprojektet "Gånggrifterna i centrala Västergötland och dess bakgrund" som bedrivits av Arkeologiska Institutionen vid Göteborgs Universitet i samarbete med Skaraborgs länsmuseum sedan 1985.

Målsättningen med undersökningarna av gånggrifter inom projektets ram var att få fram material för datering samt att undersöka näringsfång och odlingsmetoder. Utifrån denna målsättning valdes sådana gånggrifter ut som tycktes vara relativt oskadda av sentida odling. Främst gäller detta mynningspartiet där man har anledning att förvänta sig depositioner av keramik men som ofta är starkt skadade av odling. En av de gånggrifter som valdes ut för undersökning var Gökhem RAÄ nr 31.

Undersökningen utfördes 1985 - 1987. Som grund till rapporten har använts en preliminär rapport över grävningen 1985 (Heimann & Sjögren 1986), en studentrapport från undersökningen 1986 samt övrigt dokumentationsmaterial. Rapporten är utarbetad av Lena Wattman 1993.

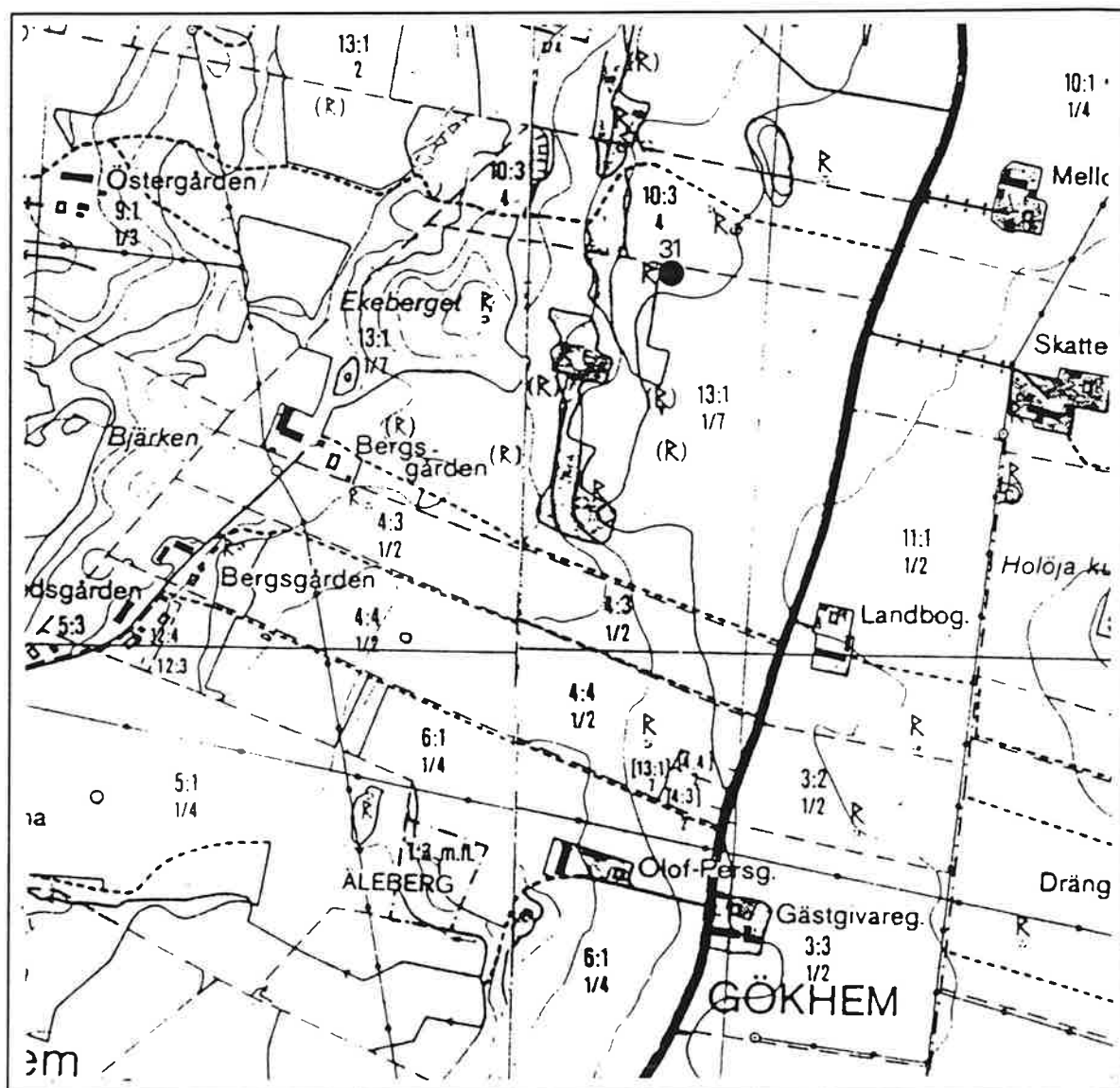

fig 1. Utdrag ur ekonomiska kartan, blad 8C 09 och 8D 02

GEOLOGI OCH TOPOGRAFI

Gånggriften Gökhem RAÄ nr 31 är belägen på västra randen av Mössebergs kalkstensplatå som slutar ca 50 m väster om gånggriften. Åt öster breder en långsmal ca 2 km bred slätt ut sig fram till Mössebergs rand. På kalkstenen ligger ett moräntäcke av varierande tjocklek och detta tenderar att bilda låga ryggar i ungefär nord-sydlig riktning. Områdets gånggrifter liksom boplatssfynd ligger på dessa låga ryggar (fig 1), detta gäller även den aktuella graven. Berggrunden går i dagen på flera ställen längs kalkstensplatåns kant, bl a strax väster om undersökningsområdet.

Platån ligger ca 210 - 220 m ö h. Omedelbart väster om graven går gränsen för den västgötska kambrosilurberggrunden, denna utgör en markerad gräns i landskapet både geologiskt, topografiskt, kulturgeografiskt och fornlämningsmässig sett. Strax väster om graven vidtar en ganska brant sluttning, avbruten av platåbildningar på flera nivåer. Platån nedanför sluttningen utgörs av alunskiffer och platån därunder av sandsten för att vid foten övergå i gnejs (ca 150 m ö h).

Jordmånen i området består av finkornig morän, dominerad av mo men med ett relativt stort inslag av mindre stenar. Grundmaterialet består till större delen av kalksten.

ÄLDRE UPPTECKNINGAR

Graven upptas som nr 24 i Hilding Svenssons förteckning över fornlämningar i Gökhem från 1930 (Svensson 1930). Enligt denna beskrivning hade graven då samma utseende som 1985. I övrigt har denna gånggrift inte uppmärksamats i äldre beskrivningar.

Vid Riksantikvarieämbetes fornminnesinventering 1960 upptogs den som RAÄ nr 31. Områdets fornlämningar behandlades i en lic. avhandling 1966 av J-B Schnell.

FORNLÄMNINGSMILJÖ

Graven ligger i en lång rad av gånggrifter som följer kalkstensplatåns begränsning. Gravarna ligger här tätt, det inbördes avståndet är 200 - 500 meter. Ungefär 0,5 kilometer längre in mot Mösseberg vidtar en andra serie gånggrifter. I området finns också gott om fornlämningar från andra tidsperioder. Någon kilometer sydväst om den aktuella gånggriften ligger en storhög, den så kallade Holöja skans. Ungefär 100 meter norr om graven ligger två stensättningar.

I området är ett ganska stort antal boplatsslägen kända genom ytfynd av flinta i åkrarna. De äldre fynden har registrerats vid Falbygdens museum av bl a E Magnusson och H Svensson. Dessa redovisas av Schnell 1966. Under senare år har en amatörarkeolog, Anne Gunnarsson, gjort en del nyfynd främst inom Bergsgårdens mark, dvs i anslutning till den aktuella undersökningsplatsen. En provundersökning utfördes 1986 av en sådan ytplockad boplat, Gökhem RAÄ nr 111:1. Endast enstaka flintor hittades vid undersökningen (Wattman 1993). En boplat inom socknen har tidigare blivit föremål för en mindre provundersökning av Carl Cullberg 1972, även denna med magert resultat (Cullberg 1972).

GRAVENS UTSEENDE FÖRE UNDERSÖKNINGEN

Graven omgavs av en hög som var ca 26 - 22 m i diameter och 2 meter hög. Denna var något oregelbunden i formen p g a plöjning i de norra, östra och södra kanterna. I de orörda partierna på västra sidan var högen dock jämnt rundad. Högen var övertorvad och i ytan syntes ganska rikligt med stenar (0,1 - 0,2 meter stora).

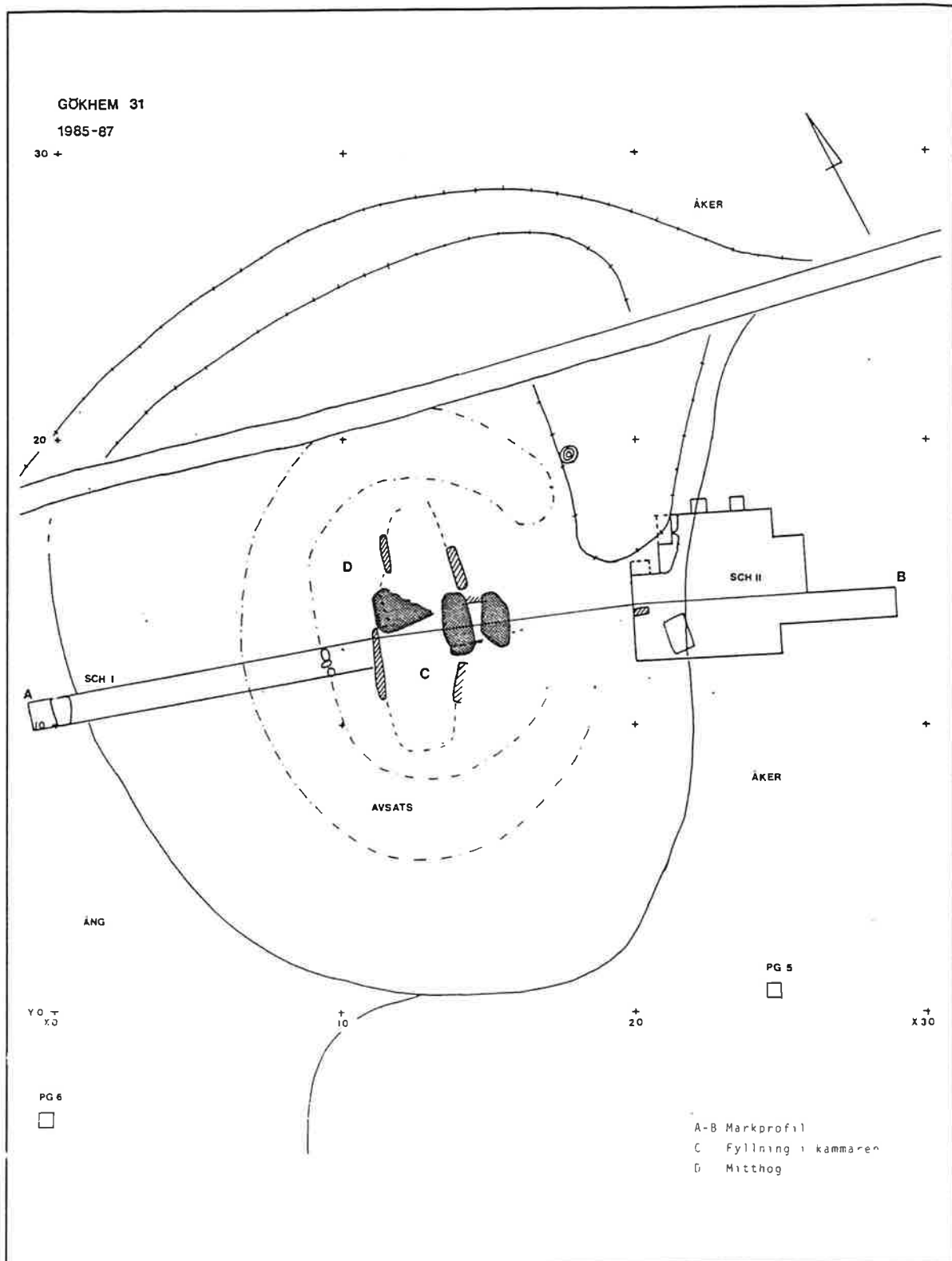

fig 2. Översiktsplan över Gökhem 31

Kammaren var välbevarad frånsett att alla takblock utom ett var borttagna. I västra långsidan syntes tre sidohällar av kalksten och i den östra syntes två sidohällar, en av kalksten och en av gråsten. Gavelhällarna var inte synliga varför längden endast kan uppskattas ungefärligt. Kammaren tycks ha varit något bredare på mitten än vid gavlarna. Storleken på kammaren uppskattades till ca 8 x 2,5 meter och riktningen till 25°. Mitt i kammaren och snett över de västra sidohällarna låg en kalkstenshäll, ca 2 x 1,5 x 0,2 meter i synlig storlek, troligen ett takblock. För övrigt var kammaren fylld av mindre stenar som var ca 0,2 meter stora.

Gången utgick från mitten av den östra långsidan. Den markerades av två gångtakblock av gråsten (2 m långt x 1,1 m brett x 0,5 m tjockt resp. 2,2 x 1,1 x 0,7 m). Det västra av dessa gångtakblock utgör troligen nyckelstenen. Under nyckelstenen syntes de innersta sidohällarna i gången, men de yttre partierna av gången var inte synliga. Gångens bredd var 1,4 meter, längden uppskattades till ca 6,5 meter och riktningen uppskattades till 117°.

Över den norra delen av graven gick en stengårdsgård. Längs odlingskanten norr om gårdsgården låg rikligt med uppkastad röjningssten, mestadels kalksten, i ett ca 2 meter brett bälte. Dessutom var ett ca 6 x 4 meter stort område i nordöst täckt med odlingssten. Graven var överväxt med lövträd, buskar och nyponsnår. I gravens norra, östra och södra delar hade odlingen gått alldeles invid kanten medan gravens västra delar gränsade till ett gräs- och örtbeväxt hagmarksområde. Under slutet av 1800-talet låg en liten gård, Nästegården, i detta hagmarksområde men troligtvis låg den inte omedelbart intill graven. Nästegården är markerad på ekonomiska kartan från 1878 men inga lämningar efter den är synliga nu.

Efter röjning av graven kunde en del nya iakttagelser göras. Gravkammaren visade sig vara omgiven av en mitthög, ca 10,5 x 8 meter stor och 1 meter hög. Denna omgavs i sin tur av en 1 - 2 meter bred avsats som kunde följas runt högen utom vid gångpartiet. Högens yttre parti var jämnt sluttande och konformat.

UPPLÄGGNING OCH GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Två schakt grävdes, dels ett schakt genom högfyllningen ner till steril mark (schakt I), dels ett framför gångmynningen (schakt II) (fig 2). Avsikten med högsnittet (schakt I) var dels att studera högens uppbyggnad och material, dels att få fram den neolitiska markytan som graven lagts på. Fyllningen genomgrävdes med spade och skärslev tills den önskade äldre markytan nåtts. För att lokalisera gångmynningen togs mindre sökytor upp och dessa rensades ner till stenpackningen (schakt II). Då gången påträffats utvidgades ytorna för att täcka in det område där keramikfynd kunde förväntas. Schakt II grävdes i tre omgångar mellan 1985 och 1987 (fig 3). Ytan grävdes i kvartsmeterrutor och i lagerföljd, i vissa fall även i 10-cm skikt. Schaktet fingrävdes med skärslev ner till berggrunden. All jord sållades. För att detaljstudera fyndens läge i lagerföljden grävdes en 1 x 0,5 meter stor projicerad profil mitt för gångmynningen.

Provgropar grävdes i anslutning till det undersökta området för att se på omfattningen av fyndspridningen och även för att lokalisera eventuella rester efter boplatser.

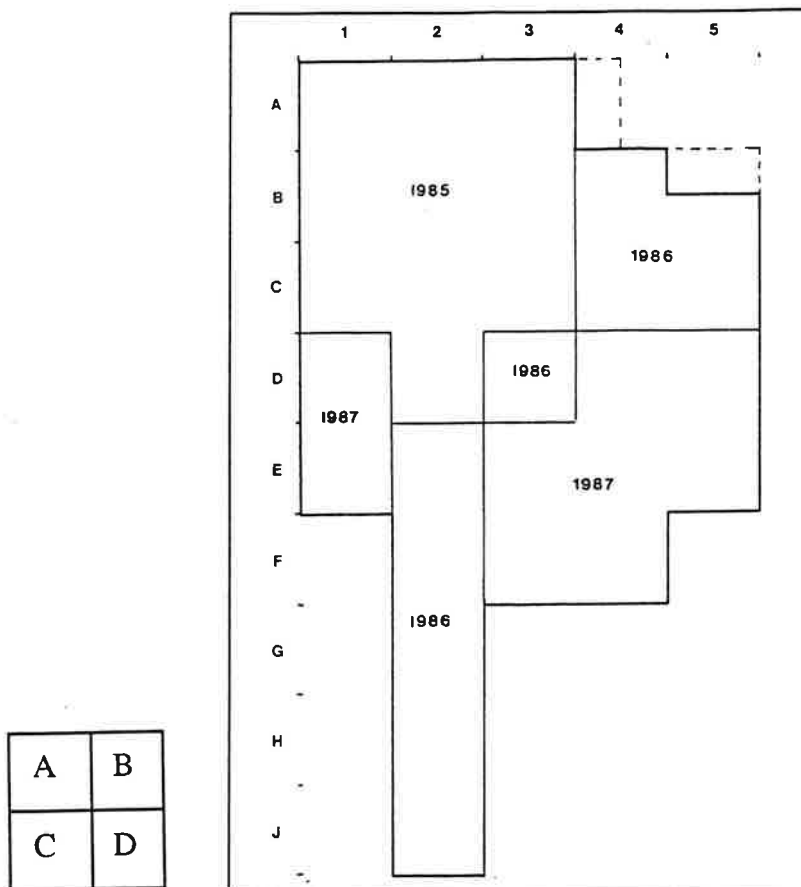

fig 3. De olika undersökningsytorna 1985-1987,
till vänster kvadrantindelningen

Sektionerna ritades och fotograferades. Specialplaner och profiler upprättades. Översiktsplaner och markprofiler över anläggningarna upprättades. Jordprover för kemisk analys (fosfat-, Ph-, kalk- och mullhalt) samt för makrofossil- och landsnigelanalyser togs i varje lager. Fotodokumentation i både färg och S/V gjordes. Inmätningar gjordes i förhållande till ett fristående koordinatsystem. Undersökningen 1986 genomfördes som B-fältkurs vid Institutionen för arkeologi, Göteborg.

Schakt I

Schaktet lades på västsidan av högen och gick från högkanten upp till den västra kammarväggen. En 12,5 x 1 meter stor yta avtorvades och rensades ner till stenpackningen. Det täckande jordlagret bestod av brun mylla och var i nederkanten 0,2 meter tjockt för att gradvis minska i omfång uppåt högen. Vid ca 6 meter upphörde det helt (fig 5). Stenmaterialet i avsatsen och mitthögen täcktes endast av mossor och växtrester.

Lagerföljden i schaktet framgår av fig 4. Stenpackningen hade en jämn och vällagd yta och bestod av ett utvalt stenmaterial av 0,1 - 0,2 meter stora, rundade stenar. Anmärkningsvärt nog fanns ingen kalksten bland stenarna i det översta skiftet utan enbart gnejs, granit, sandsten och diabas.

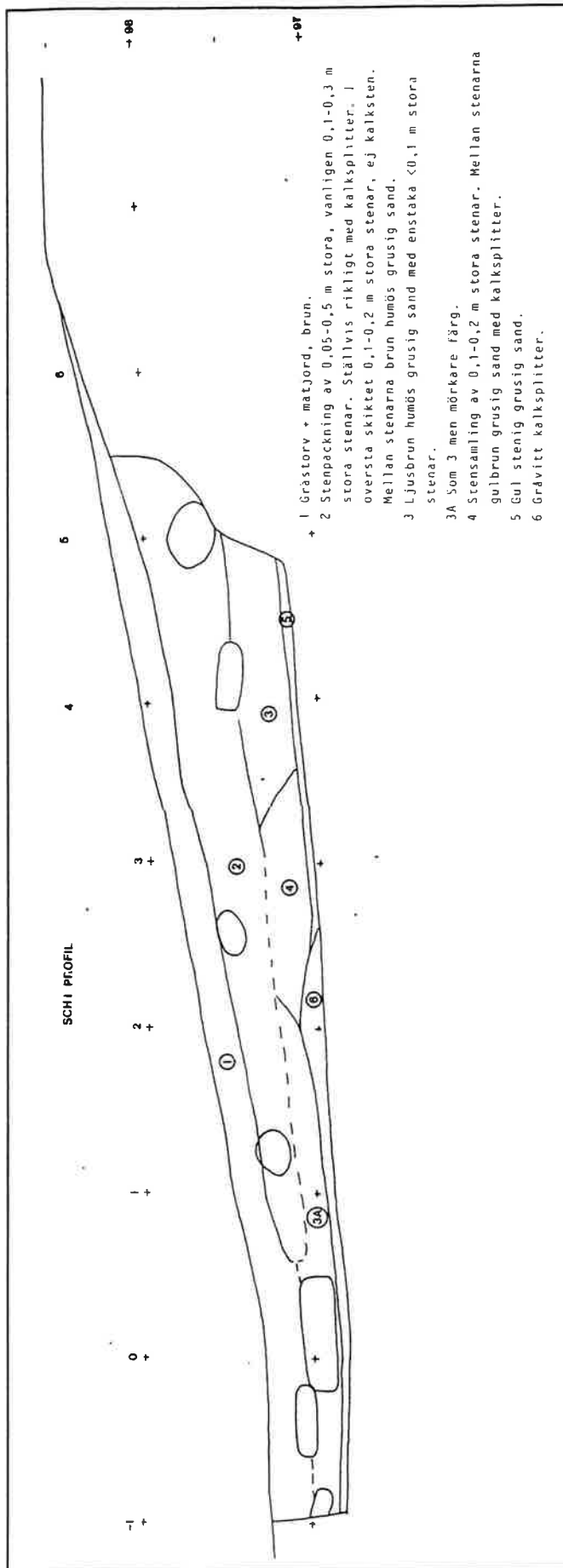

fig 4. Profil, schakt I

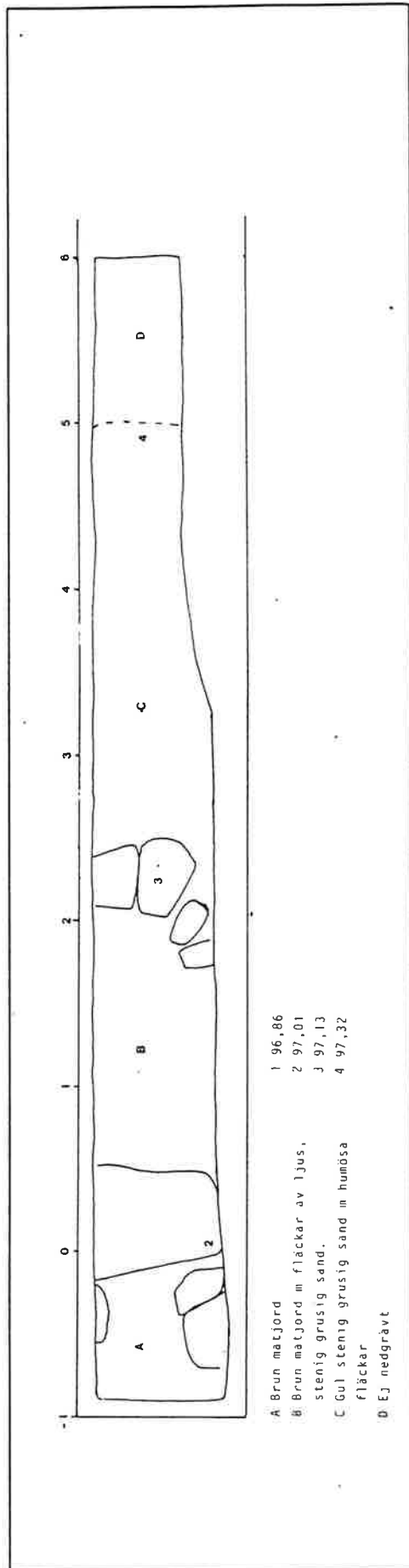

fig 5. Plan, schakt I

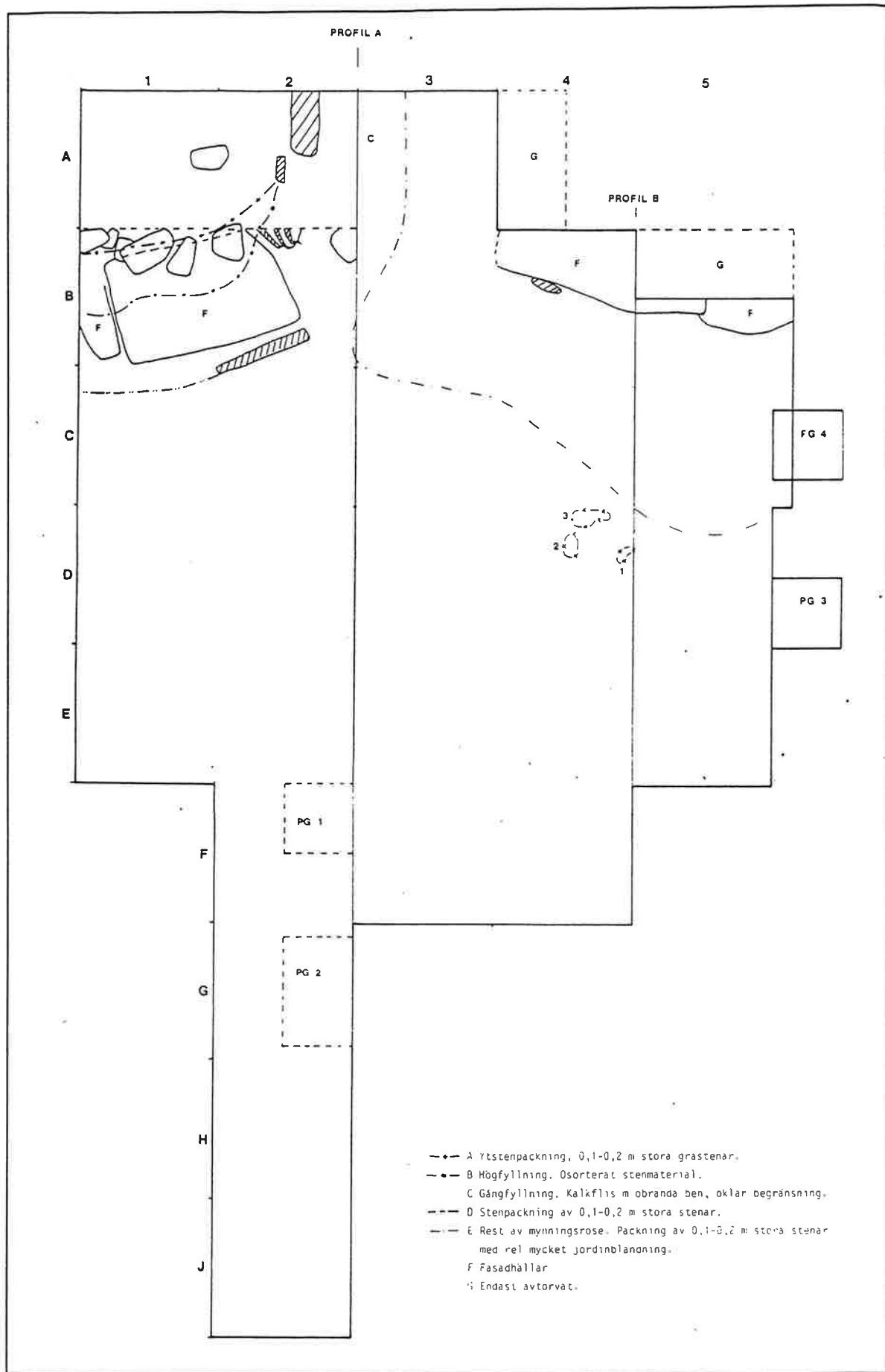

fig 6. Plan, schakt II. — K — 1-3 = keramikkoncentrationer

Därunder följde själva högfyllningen som bestod av jordblandad sten. Stenarna var 0,05 - 0,5 meter stora, vanligen 0,1 - 0,3 meter stora. En stor del av dem utgjordes av kalksten. Mellan stenarna var brun, grusig sand med humusinblandning. Ställvis förekom också rikligt med kalkstenssplitter.

Under högfyllningen vidtog ett lager av ljus brun humös mo med någon inblandning av grus och mindre stenar (< 0,1 m). Detta lager tolkades som en neolitisk markyta och var 0,15 - 0,3 meter tjockt.

Underst kom så den sterila marken bestående antingen av gul stenig grusig sand eller av gråvitt kalksplitter.

Botten på schaktet finrensades i avsikt att söka konstruktions- eller årderspår. Några sådana kunde dock inte ses.

I högens ytterkant låg en kalkstenshäll, ca 0,9 x 0,7 x 0,2 meter stor. Denna kan utgöra en kantmarkering vilken i så fall får antas ha sträckt sig runt högens hela omkrets. Huruvida hällen ursprungligen har stått upp är oklart, dock kunde inga fundamentstenar eller spår efter nergrävningar iakttagas.

Schakt II

Vid nedrensningen av schaktet, i avsikt att lokalisera gångmyningen, framkom när stenpackningen var frilagd en kantställd kalkstenshäll som utgör den yttersta gångsidohällen på gångens södra sida.

I schaktets sydvästra del (fig 6) framkom en liggande kalkstenshäll, ca 1,3 x 0,8 x 0,2 meter stor, som anslöt till gånghällens södra sida. Den kan ses som en kantmarkering eller eventuellt en kullfallen fasadhäll (i fortsättningen benämns denna häll enbart fasadhäll). Mellan gånghällen och fasadhällen låg tre flata stenar intill varandra, troligen är detta en rest efter en kallmur. Omedelbart öster om fasadhällen fanns en vertikalt ställd kalkstenshäll, ca 0,7 x 0,1 meter stor varav endast de understa 10 cm fanns kvar då överkanten var skadad av plöjning.

I nordvästra delen av schaktet, norr om mynningen, framkom ytterligare en liggande fasadhäll som var 1,5 x 0,5 x 0,1 meter stor (fig 8). Omedelbart öster om denna fanns en kantställd mindre sten, 0,4 x 0,2 meter stor. Norr om dessa återfanns ytterligare en liggande kalkstenshäll, även denna tolkad som en fasadhäll. Det framkom alltså tre stycken liggande kalkstenshällar, en på södra sidan och två på norra sidan av gångmyningen. Högens begränsning och gångmyningen kunde sålunda klart fastställas och visade sig tämligen oskadade trots att plöjningen gått nära inpå och delvis upp på högen.

Innanför och delvis på de liggande kalkstenshällarna låg delar av högens stenpackning (fig 7). Även här bestod ytskiktet av ca 0,1 - 0,2 meter stora stenar. Packningen var något mer oregelbunden än i schakt I. Mellan stenarna var brun humös mo.

Framför mynningen fanns ett ca 0,2 meter tjockt ploglager där inga fynd framkom. Därunder vidtog en gles stenpackning med ca 0,2 meter stora stenar som tätade och

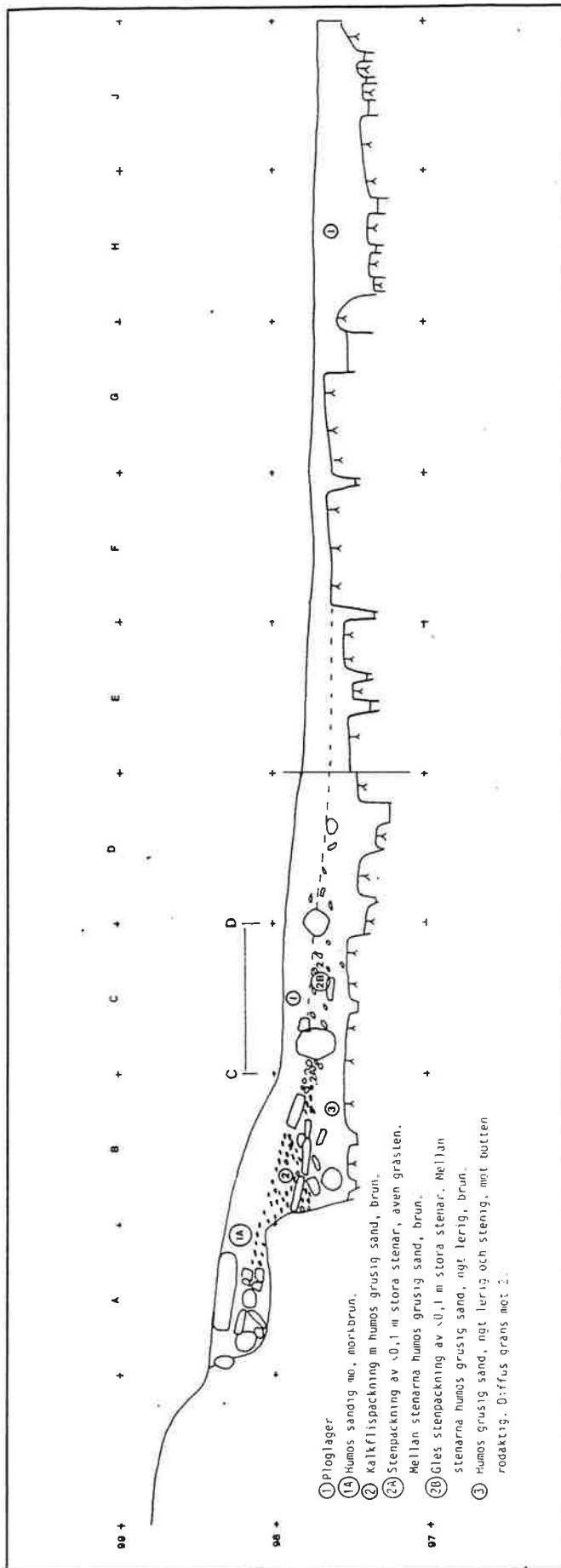

fig 7. Profil A, schakt II. C-D = projicerad profil

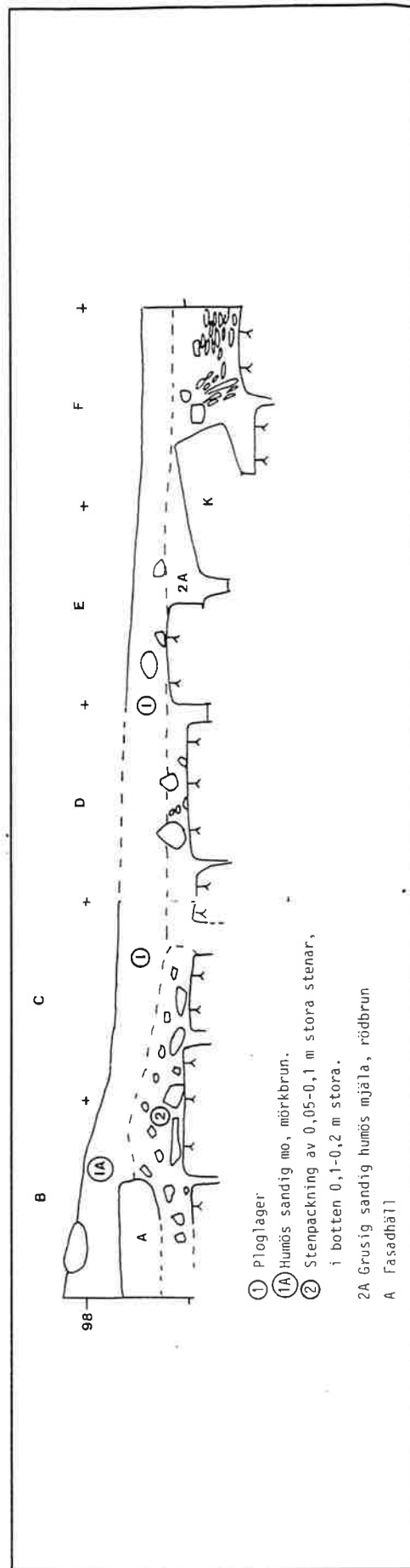

fig 8. Profil B, schakt II

tjocknade in mot gångmynningen. Stenpackningen kunde följas knappt 2 meter ut från högkanten och är rester av ett mynningsröse. Mellan stenarna var brun humös grusig sandig mo. Detta lager anslöt till fyllningen i gången som bestod av kalkflis med humös grusig sand. Framför mynningen fanns, under ploglager och stenpackning, ett lager som bestod av tunna kalkstensplattor. Detta tolkades först som en golvläggning, men det är troligare att det rör sig om plattor som naturligt vittrat loss från berggrunden. Under kalkstensplattorna vidtog ett lager av humös grusig sandig mo med endast enstaka stenar varefter kalkberget följde. Berget var genomdraget av smala, djupa sprickor.

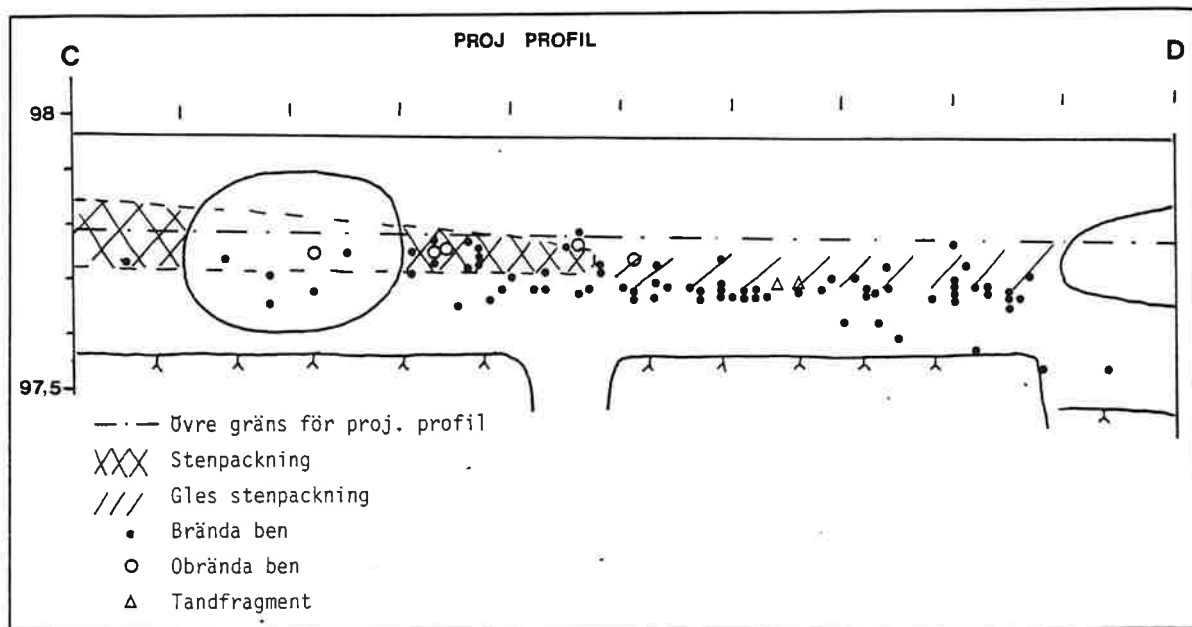

fig 9. Projicerad profil C-D, brända ben, obrända ben och tandfragment

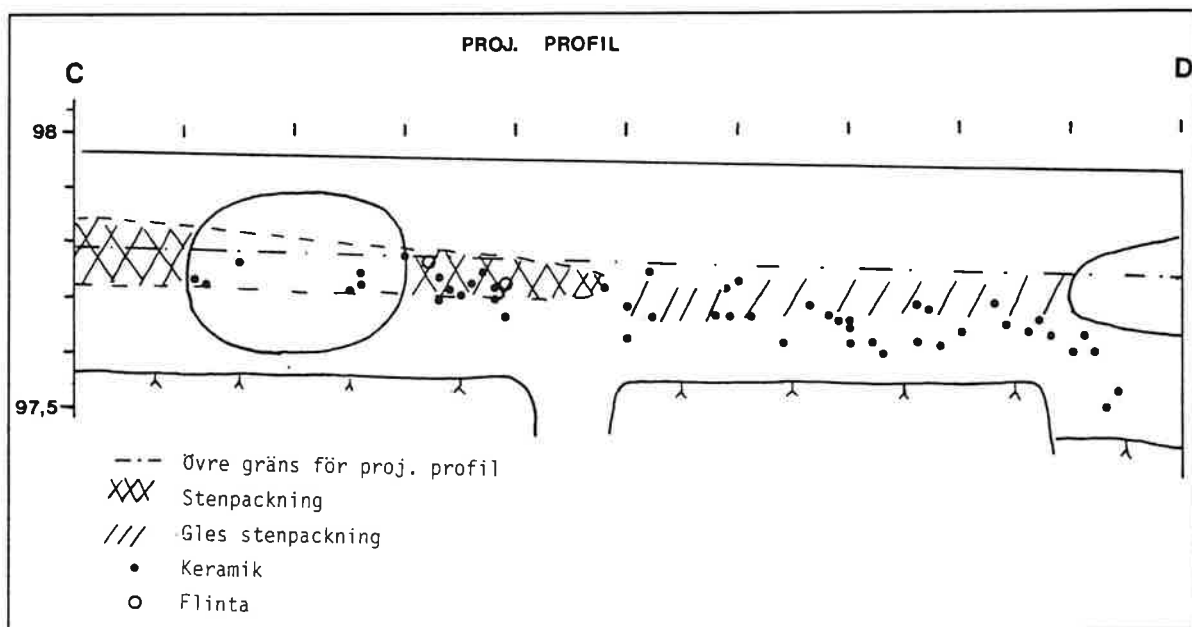

fig 10. Projicerad profil C-D, keramik och flinta

Fynd fanns både i stenpackningen och lagret därunder, dock med avtagande fyndfrekvens nedåt. Fyndskiktets tjocklek var ca 15 cm. Direkt på berggrunden var ett några cm tjockt, nästan helt fyndtomt, lager. Fynd fanns dock även neddragna i de talrika sprickorna i berget, som mest ner till ca 50 cm under bergets överyta. Även om fynd fanns spridda mellan stenarna, fanns dock huvuddelen i skiktet därunder, vilket tyder på att fynden deponerats på markytan och att stenpackningen är sekundärt tillkommen. Den projicerade profilen (fig 9, fig 10) visar fyndens stratigrafiska läge i förhållande till stenpackningen och även den inbördes relationen fynden emellan. Fynden bestod av keramik, flinta samt brända och obrända ben. Jordprover togs i lagret under stenpackningen.

Det framkom även tre keramikkoncentrationer, koncentration 1-3. Keramiken från dessa koncentrationer särskildes från övriga fynd (se även kap. "Fyndens utbredning framför mynningen", s 22).

Provgroparna

6 provgropar grävdes. Grop 1 - 4 grävdes kring schakt II för att utreda begränsningen av fyndlagret, medan grop 5 och 6 grävdes på gravens sydöstra och sydvästra sidor för att se om här fanns spår av boplatser.

Provgroparna nr 1-4, kring schakt II, visade att jordlagret några meter ut från graven endast var 0,15 - 0,2 meter tjockt, därunder följde kalkstensberget. Detta har bidragit till bevaringen av fynden framför mynningen genom att plöjningen har måst hållas grund. De fåtaliga fynd som framkom låg i de djupa sprickor som fanns i berggrunden. Pg 1 och Pg 3 var fyndtomma.

Grop 5 visade samma bild som provgroparna 1-4, dvs jordlagret var endast ca 0,2 meter tjockt och därunder följde kalkstensberget, men den var fyndtom. Grop 6 hade överst 0,4 meter grusig sandig humus varefter större stenar följde och även denna provgrop var fyndtom.

FYNDBESKRIVNING

Fynden består dels av keramik, flinta och övrig sten som har sammanställts i tabell 1 och dels av brända och obrända ben som har sammanställts i tabell 2.

Tabell 1. Sammanfattning av fyndmaterialet, schakt I+II.

		Antal	Vikt
KERAMIK			
keramik orn		458	1179
keramik orn?		3	5
keramik oorn		1783	1815
keramik glaserad		1	1
keramik sintrad		1	1
FLINTA			
spånskrapa	br	1	5
avslagsborr		1	5
spån m nötn		1	11
spånfr m ret		1	1
spånfr m ret	br	1	1
spånfr m nötn	br	3	8
spånfr m nötn?		2	10
avslag m ret		1	1
avslag, sl		1	1
avslag, sl	br	4	6
spånfr, sl	br	2	4
övr slagen, sl	br	1	1
yxfr	br	3	15
eggavslag, sl		1	1
spån	br	1	15
spånfr		3	6
spånfr	br	43	85
avslag		14	10
avslag	br	32	29
splitter		4	4
splitter	br	18	16
övr slagen		5	5
övr slagen	br	22	28
BEN			
Benspetsar, fr	br	2	
ÖVRIGT			
avslag kvarts		1	1
avslag bergart		2	6
avslag? bergart		1	5
slipstensfr, sandsten		1	175
slipsten? fr, sandsten		1	30
slagg		1	4
tegel?		1	5

Endast ett fynd gjordes i schakt I, ett litet avslag av sydiskandinavisk flinta (F 1). Detta låg i högens ytterkant, ca 30 cm under markytan i underkanten av det översta myllagret.

Några små kolfragment hittades också i lagret under högfyllningen. En C14-datering gav en datering till mesolitikum (bil. 4) och visar således att dessa kolfragment inte har något samband med gånggriften.

Keramiken

Keramiken i schakt II utgörs uteslutande av mellanneolitisk trattbägarkeramik. Den är starkt fragmenterad, medelvikten per skärva uppgår till 1,3 gram, vilket är jämförbart med andra gånggrifter på Falbygden, där medelvikten normalt ligger på 1,5-3 gram. Det är dock en klart högre fragmenteringsgrad än i Sydsandinavien. Som jämförelse kan nämnas Hagestadsområdet i Skåne, där medelvikten för 14 platser ligger på 9,2 gram (Hulthen 1977:87).

Den starka fragmenteringen leder till problem vid tolkningen. För det första är det svårt att se vilka skärvor som kan höra till samma kärl, och därmed också att bedöma antalet kärl som deponerats. Någon total genomgång av keramikmaterialet har ännu inte utförts. I två andra fall, Valtorp 1 och 2 (Rössberga) har antalet kärl på bas av mynningsbitar med olika dekor eller form kunnat uppskattas till minst 62 resp 65 st. Då keramikmängden vid Gökhem 31 är jämförbar, ca 3 kg, kan vi anta att minimiantalet kärl även här ligger i samma storleksordning, dvs kring 60-70 kärl. För det andra är ytorna oftast mer eller mindre vittrade, vilket innebär att bedömningen av dekorer försvåras.

Kärlformen är, i de få fall det går att avgöra, uteslutande små trattbägare (fig 11, 12, 13). Mynningsdiametrarna ligger i de flesta fall kring 10-15 cm, medan kärlets höjder är omöjliga att uppskatta. I många fall finns utböjda mynningar med ornering på både in- och utsida. Dessa bör härröra från brämbägare av skånsk typ, en kärlform som utanför Falbygden inte är känd i Västsverige. Fotskålar och lerskedar, typiska former vid de sydskanadinaviska megalitgravarna, finns än så länge endast i ett par exemplar på Falbygden. Ingen sådan har kunnat identifieras vid Gökhem 31.

Dekoren är varierad och består huvudsakligen av olika typer instick. Mejselintryck, furchenstich och tand- och kamstämpel förekommer. Motiven är i många fall omöjliga att bestämma men fyllda romber och trianglar, vinkel- och kamstämpelband liksom vertikala vinkelstaplar förekommer. Ett exempel på plastisk ornering finns också, en list kantad av intryck. Notabelt är dessutom avsaknaden av typiska "boplatskärl", dvs trattbägare med gropar eller intryck under mynningen samt vertikala streck på buken. Bukstreck förekommer dock även på megalitkeramik, bl a i Valtorp 2 och Falköpings stad 25 (Åhman 1975), där de utgör en stor andel av de dekorerade skärvorna.

En närmare datering inom den mellanneolitiska perioden får anstå tills en grundlig genomarbetning av materialet gjorts. Det kan dock påpekas att fyllda trianglar i sydskanadinavien räknas till MN III - IV, medan övriga sena drag som fjädermönster och vinklade kärlformer saknas. Drag som kan vara tidiga är t ex kamstämpel och blyxtlåsornament (1 osäkert ex) (Bagge & Kaelas 1950, Ebbesen 1975).

Då keramiken är såpass fragmenterad är de flesta kärl representerade av endast en eller ett fåtal skärvor. I tre fall har det emellertid lyckats att foga ihop skärvor till större delar av kärl. Dessa kallas här kärl A, B resp. C. Utbredningen av de skärvor som hör till dem diskuteras i nästa avsnitt. Alla dessa tre kärl kan dateras sent i den mellanneolitiska trattbägarsekvensen, och de hör till den yngsta trattbägarkeramik som hittills påträffats i

västsverige. Troligen beror deras jämförelsevis goda bevaringstillstånd på att de utgör de sista kärl som deponerats framför mynningen, varefter verksamheten här upphört eller minskat. Vid något tillfälle har också en skyddande stenpackning lagts över keramiklagret. När detta skett är dock inte möjligt att avgöra, endast att det är yngre än keramiken. De äldre kärl som deponerats framför mynningen har däremot under lång tid varit utsatta för förstörelse dels genom att människor trampat på ytan, dels genom att området varit öppet och keramiken utsatt för erosion och temperaturförändringar. Detta kan troligen förklara keramikens höga fragmentering och de stora skillnaderna i bevarandegrad.

Kärl A är en liten trattbägare av brunt, välbränt gods med fin magring (fig 9). Kärlväggen är mycket tunn, ca 5-10 mm. 15 skärvor har kunnat föras till detta kärl. Det har mynningsdiameter 12 cm, bukdiameter 11 cm och halshöjd 5 cm. Kärlets totala höjd kan inte exakt bestämmas men kan uppskattas till 11-12 cm. Dekoren är helt utförd i furchenstichteknik, dvs en spetsig pinne har stegvis tryckts in så att avtrycken bildar en linje. Mönstren består av horisontella rader av trianglar, fyllda med snedskrafferade furchenstichlinjer. På mynningens insida finns en dekor av snedställda intryck av ett spetsigt föremål, avgränsad uppåt av en dragen linje. Detta mönster upprepas på bukens överkant, här dock spegelvänt. En liknande omvändning finns även mellan dekorerna på halsens övre resp nedre del.

Dekoren är unik i västsvenskt material men har nära paralleller i sydsandinavien. Två exempel från Själland kan anföras (Ebbesen 1975 fig 50:4 och fig 76:2). Dessa kärl dateras av Ebbesen till MN III, en datering som kan antas gälla även för kärl A.

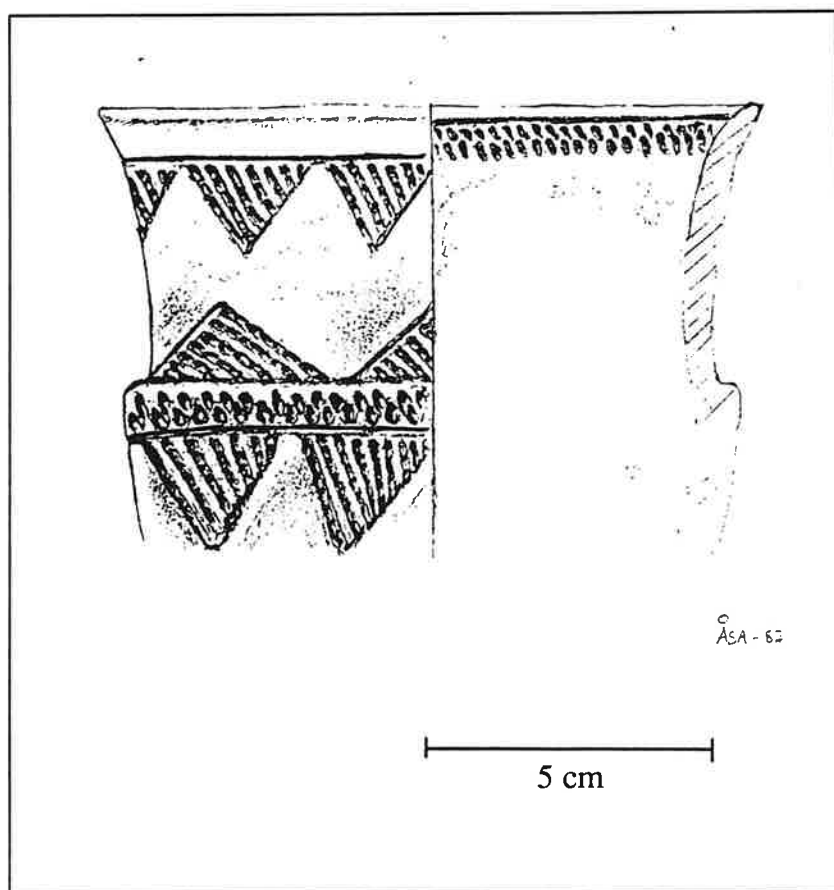

fig 11. Kärl A, teckning av Åsa Algotsson

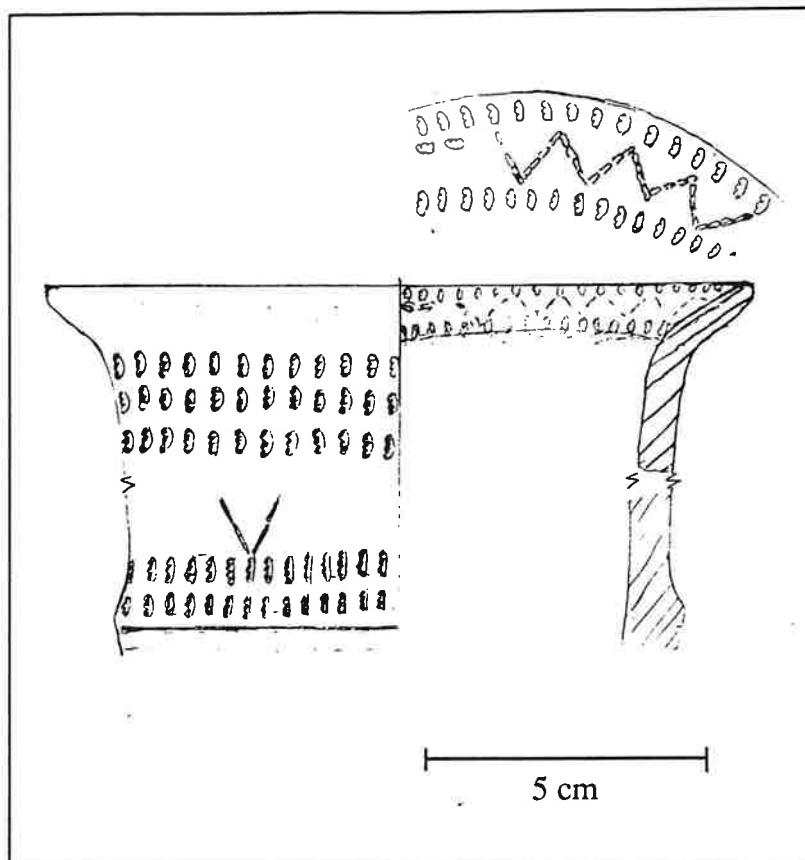

fig 12. Kärl B, teckning av Åsa Algotsson

Kärl B representeras av minst 18 skärvor från mynningen och halsen av en trattbägare. Ytterligare 7 skärvor kan ev. höra till kärlet, detta är dock inte möjligt att avgöra. Mynningsdiametern är knappt 13 cm och bukdiametern drygt 10 cm. Utifrån det starkt vinklade mynningspartiet, dekorerat endast på insidan (i detta fall närmast ovsidan) kan kärlet klassificeras som en brämbägare, närmast en cylinderhalsbrämbägare enligt Bagge/Kaelas terminologi. Inga bukskärvor har kunnat knytas till detta kärl.

Dekortekniken är på detta kärl intryck med en fyrtandad kamstämpel. Stämpeln har genomgående lutats åt höger, så att intrycken blivit assymetriska. Detta torde innebära att de utförts av en högerhänt person.

På mynningens insida finns ett horisontellt band, uppbyggt av en vinkellinje som uppåt och nedåt avgränsas av enkla rader av stämpeltryck. Vinkellinjen är troligen inte gjord med samma stämpel som övriga intryck. Mynningens utsida har som nämnts ingen dekor. Däremot finns på halsens överdel en tredubbel horisontell rad av kamstämpeltryck. På halsens nederdel upprepas detta mönster, här dock endast med en dubbel rad. Dekoren på halsens mellersta del är oklar. Troligen finns här en kombination av vinkellinjer och snedställda band med fyllning av kamstämpeltryck. På bukkanten finns minst en horisontell, dragen linje. Bukdekoren i övrigt är okänd.

Dekoren med vågräta kamstämpelrader kan möjligen parallelliseras med Ebbesens dekor R 44, som dock är utförd i tandstämpel. R 44 placeras av Ebbesen i Ferslevstil, vilket motsvarar MN III utanför Jylland. Denna datering får dock sägas vara osäker.

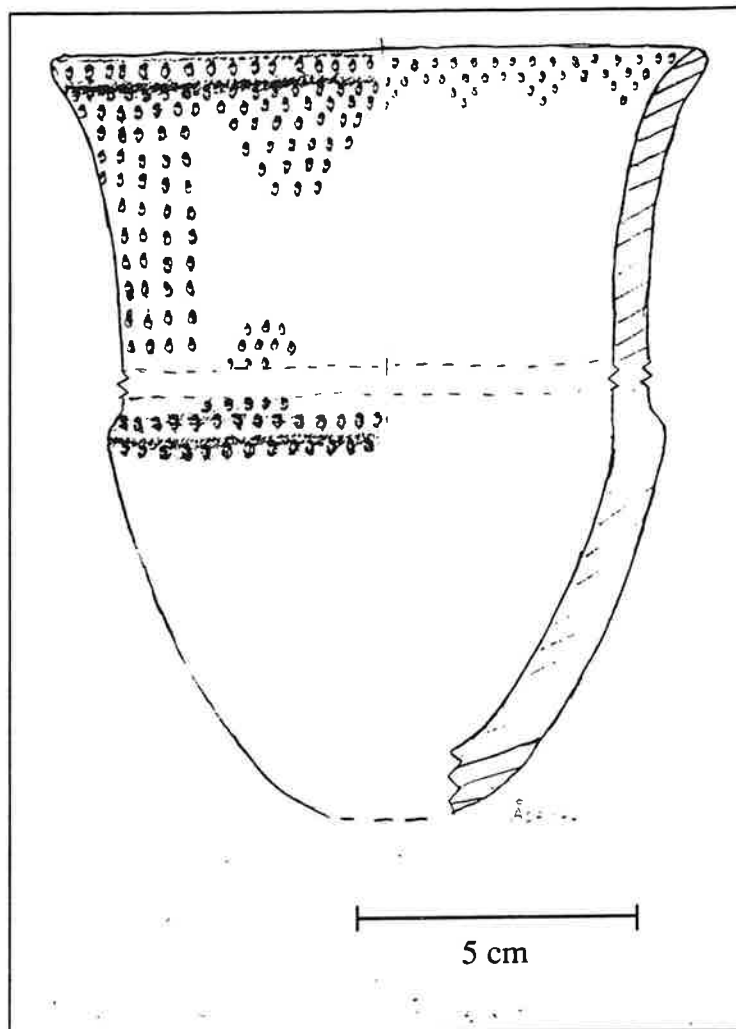

fig 13. Kärl C, teckning av Åsa Algotsson

Kärl C är det kärl som kunnat rekonstrueras till största delen. 25 bitar har kunnat föras till detta. Det rör sig om en trattbägare med mynningsdiametern 12 cm och bukdiametern 10 cm. Anslutningen mellan hals och buk är något osäker. Halshöjden kan dock anges till ca 7 cm och totalhöjden till ca 14 cm. Även här rör det sig således om ett litet kärl.

Kärlens form är något ovanlig. Främst är det den i förhållande till bredden stora höjden som frapperar, jämfört med kärl A där motsatt förhållande råder. Mynningskanten är utåtböjd, dock inte lika starkt som hos kärl B.

Dekoren på detta kärl är utförd med små runda gropar, som bildar trianglar och vertikala band. På mynningsens insida finns en horisontell rad av nedåtriktade trianglar. På utsidan av mynningen finns också en horisontell rad av trianglar, här något större. Här omväxlar trianglarna dock med vertikala band, som går från mynningen till bukkanten. På halsens nederdel finns en motställd serie trianglar, och på bukkanten förekommer en dubbel horisontell rad av runda intryck. Buken i övrigt är odecorerad.

Direkta paralleller till detta kärl är svåra att hitta i sydsandinaviskt material. Dekor av trianglar fyllda av intryck kan jämföras med Ebbesens dekortyp R 51, som han daterar

till MN IVB, även om det sporadiskt också förekommer tillsammans med äldre dekorer. Dekoren är också vanligt förekommande på gropkeramik (Malmer 1969). Vertikala band fyllda med intryck är Ebbesens dekor H 29, som på Själland dateras till MN III-IV. Utifrån detta skulle alltså en datering av kärl C till slutet av TRB-tid vara trolig.

Flintmaterialet

Flintan utgörs uteslutande av sydsandinavisk flinta. Huvuddelen består av avfall, dvs avslag, övrig slagen flinta och splitter. Ett markant inslag är också spån och spånfragment, som tillsammans utgör 33 % av avfallsmaterialet. Det stora inslaget av spån och spånfragment är ett genomgående drag i de hittills undersökta mynningsområdena på Falbygden. Dessutom förekommer avslag från slipade redskap, en spånkrapa, ett avslagsborr samt några spån och avslag med retusch eller bruksspår.

Flintmaterialet har behandlats i en C- uppsats, "Gånggrifter, spån och brända flintor", av Betty-Ann Munkenberg. En stor del av flintan från mynningsområdet, närmare 70% av 160 st, var eldskadad (Munkenberg 1991:13). Av spånfragmenten var hela 91% delade av eldpåverkan (ibid s 23). Att bränna flintredskap är en tradition som i Danmark dyker upp under sen trättbägarkultur, men den återfinns även i stridsyx- och enkelgravssammanhang (ibid 1991 s 20). Men det förekommer även flinta som blivit utsatt för manuell delning. Med andra ord har flintan blivit utsatt för en medveten förstörelse - destruktion. Detta har dock skett på annan plats än vid själva graven. Försöken med att sammanpassa spånfragment har nämligen visat att det finns fler spånfragment som inte passar ihop än sådana som passar ihop (ibid s 25) (fig. 22). Detta gäller även för gånggriften Valtorp 1 (Sjögren 1988, Munkenberg 1991).

Yxfragmenten är till övervägande delen brända. Fragment av minst 2 yxor finns i materialet. Tre fragment (F 131, 207, 231) har kunnat pusslas samman till nackpartiet av en yxa med tunn nacke och oslipade smalsidor. Nackbredden är ca 3 cm. Den kan närmast bestämmas som en tunnbladig tunnackig yxa av tidig mellanneolitisk typ. Två sammanpusslade fragment (F 211, 219) utgör ett eggfragment av en likaledes troligen tunnackig yxa med slipade smalsidor. Ett tredje yxfragment, sammanpusslat av sex bitar (F60, 60, 71, 71, 131, 176) är inte bestämbar och kan ev. härröra från samma yxa som något av de två övriga fragmenten. Liksom beträffande spånen är endast mindre delar av yxorna representerade, vilket tyder på att yxorna förstörts genom bränning på någon annan plats, varefter delar av flintmaterialet hopsamlats för att deponeras framför gånggriften.

Delningen och bränningen av yxor och spån kan ses som en symbolisk handling, som innebär en övergång från ett stadie till ett annat. I Falbygden förekommer spån framför allt i gånggriftssammanhang, medan de är sällsynta på boplatser. Det senare kan förklaras med att flintan varit sällsynt i området, varför den på boplatser slagits ner till mindre fragment. Detta innebär då att man till de symboliskt viktiga gravceremonierna valt ut speciellt värdefulla flintföremål, nämligen yxor och spån.

Av övrigt stenmaterial finns ett, ev. två, sandstensfragment med slipyta, ett kvartsavslag och ett par avslag av okänd bergart. Av sentida inblandat material finns ett tegelfragment och en slaggbit.

Benmaterialet

Benmaterialet från 1985 är bestämt av Maria Wretemark, Skaraborgs länsmuseum och benmaterialet från 1986 och 1987 är bestämt av Leif Jonsson, Riksantikvarieämbetet.

Bland de brända benen förekom två fragment av benspetsar. Båda är endast korta spetsfragment, inte närmare bestämbara till form eller benslag.

De brända benen utgörs till största delen av husdjursben. Nöt, får, svin och hund är företrädda. De brända benen har hittills inte blivit föremål för datering. Utifrån det förhållandet att de uppvisar samma utbredning i plan och profil som flinta och keramik kan de förmodas vara samtida med de ursprungliga depositionerna (fig 9). Bland de brända benen finns det tre brända människoben, dessa är dock inte heller daterade. Brända människoben framför megalitgravsmynningar är belagda från ett flertal andra platser i Skandinavien, tex vid långdösen vid Hindby mosse (Burenhult 1973), gånggriften Gillhög och dösen Trollasten (Strömberg 1968). Endast i fallet Trollasten har sådana bendeponitioner kunnat dateras. Här förekom benen i slutna depositioner tillsammans med brända flintredskap, främst yxor. Med hjälp av typologi kunde nedsättningarna av brända människoben dateras till senare delen av MN, i ett fall även till SN. Det är således fullt tänkbart att de brända benen härrör från mellanneolitisk tid. Frågan får dock lämnas öppen tills en datering av de här aktuella benen är gjord. Benen kan även tänkas höra till en sekundärbegravning i gånggriften (jfr Sjögren 1992a).

Förekomsten av brända djurben framför mynningen har varit genomgående vid de senaste årens undersökningar i Västergötland. Ett mönster börjar avteckna sig, där deposition av brända husdjursben är ett konstant inslag. Ben från jaktvilt saknas däremot helt, liksom ben av mindre djur som skulle kunna tänkas ha symboliskt värde, exempelvis fåglar, mindre pälsdjur, rovdjur osv. Sådana har däremot ofta påträffats inne i kamrarna vid äldre undersökningar.

Tabell 2. Sammanfattning av benmaterialet, schakt II.

Arvicola terrestris	obr	1
Bos	br	2
Bos	obr	2
Bos/Cervus?	br	1
Canis familiaris	br	1
Canis?	obr	1
Homo	br	3
Homo	obr	68
Homo?	obr	2
Martes martes	obr	4
Ovis aries	br	10
Ovis aries	obr	5
Ovis/Capra	obr	2
Sus	br	9
Sus	obr	2
Obest.	br	2064
Obest.	obr	108

De brända djurbenen är också en företeelse som tycks skilja Falbygden från sydsandinavien. De brända benen i detta område har i stället visat sig härröra från människa (Strömberg 1968).

De obrända benen utgörs till större delen av människoben, dock är även här nöt, får, svin och eventuellt hund företrädda. Ett obränt nötbent har givit en C14-datering till 1700-talet (bil 4). Detta tyder på att de relativt få obrända djurbenen ska ses som en sentida inblandning, något som även stöds av deras ytliga läge i förhållande till övriga fynd (fig 9). Dessutom förekommer mård och vattensork. Troligen rör det sig här om självdöda djur.

Ser vi på fördelningen av benslag, visar det sig att den övervägande mängden brända djurben härrör från kraniet och de nedre extremiteterna. Dock förekommer även några kotor från får. Denna fördelning gäller även för de obrända djurbenen. Beträffande människobenen är bilden helt annorlunda, här är även bålen och de övre extremiteterna väl företrädda.

UTBREDNING AV FYNDEN FRAMFÖR MYNNINGEN

Ungefär två ut meter från mynningen ligger det huvudsakliga fyndområdet. Inom detta ca 3 x 4 meter stora område återfanns såväl keramik som flinta och brända ben med sina största koncentrationer. Den brända och obrända flintan uppvisar i princip samma utbredningsmönster, däremot visar de olika kategorierna av ben en sinsemellan helt olikartad bild. De brända djurbenen återfanns spridda över hela det huvudsakliga fyndområdet, men de obrända djurbenen återfanns till största delen vid fasadhällarna på norra sidan av gångmynningen. Människobenen återfanns spridda närmast gångmynningen och vid fasadhällarna norr om gångmynningen. Mönstret skiljer sig här, liksom vid Valtorp 1 och Valtorp 2, den s k Rössbergagånggriften, (Sjögren 1988, Cullberg 1963), från mönstret vid de danska gånggrifterna. I Danmark återfinns en stor del av keramiken liggande på och vid fasadhällarna, men det västsvenska mönstret är att keramiken återfinns symmetriskt spridd över ett område mitt framför och några meter ut från gångmynningen.

Keramik

Keramik återfanns över i stort sett hela undersökningsytan i schakt II, dock med undantag för området allra närmast gångmynningen (fig. 14, fig. 15). Dessutom förekom keramik på alla de undersökta nivåerna (se kap. "Uppläggning och grävningsskikttagelser", s 11).

De tre kärl som har kunnat rekonstrueras uppvisade olika spridningsbilder i. Mest spridda var skärvorna från kärl A (fig 16). Skärvorna från kärl B låg mer samlade (fig. 17) och det gällde även skärvorna från kärl C (fig. 18). Dessutom återfanns merparten av skärvorna från kärl B och C inom en liten yta ca två meter öster om fasadhällarna norr om gångmynningen. Det var även inom detta område som keramikkoncentrationerna 1-3 återfanns, men dessa verkar inte ha något samband med kärl A - C. Från kärl B var det endast två skärvor från konc. 2 plus 2 möjliga från konc. 2 och 1 möjlig från konc. 3. Från kärl C var det 5 skärvor från konc. 3. Inga av skärvorna från kärl A återfanns i någon av koncentrationerna. Slutsatsen blir sålunda att de tre koncentrationerna inte har något samband med kärl A - C.

Kärl A var, som tidigare nämnts, det mest spridda och det var också det kärl som det gick att knyta minst antal skärvor till, 15 stycken. På grund av den stora spridningen kan det antas att det är detta kärl av de tre rekonstruerade som först placerats på fyndområdet (se vidare deponeringsdiskussion nedan). Av kärl B återfanns 18 säkra och ytterligare 7 osäkra skärvor. Spridningsbilden var mera samlad. Detta gäller även för de 25 skärvorna från kärl C. Följaktigen bör dessa kärl ha kommit till fyndplatsen något senare i tid än kärl A. Fyndskiktet kan inte vara påverkat av plöjning. Spridningen av kärl A och övrig äldre keramik bör bero på aktiviteter under mellanneolitikum.

Flinta

Flintan uppvisade inget skönjbart mönster i plan, den var jämnt spridd över fyndområdet och avtog i antal mot schaktets alla kanter (fig 19, fig 23). Flintan återfanns också på alla nivåer. Den brända flintan dominerar spridningsbilden (fig. 20). Värt att notera är dock gruppen med de 12 flintorna vid fasadhällan norr om gångmynningen. Samma iakttagelse gjordes vid Valtorp 1, där två grupper med spån, en på vardera sida av gångmynningen, noterades (Sjögren 1988). Spån och spånfragment uppvisade samma spridningsbild som övrig flinta (fig. 21), de olika kategorierna skilde sig alltså inte åt. Den obrända flintan fanns representerad över samma område som den brända flintan. Flest obrända flintor fanns i den ovannämnda gruppen om 12 flintor.

Ben

Den största delen av de brända benfynden bestod av djurben och obestämda ben. Den största mängden brända ben återfanns i schaktets nordöstra del (fig 25, fig 27). Detta innebär att de brända benen och keramiken hade något olika huvudsakliga koncentrationer, där de brända benens läge var mera östligt i schaktet än vad keramikens läge var.

De obrända djurbenen grupperade sig i huvudsak invid fasadhällarna norr om gångmynningen. I övrigt var några enstaka ben spridda i schaktet (fig 26). Med ledning av C14-dateringen från det obrända djurbenet (bil. 4) och de obrända djurbenens läge stratigrafiskt (fig proj prof ben) kan slutsatsen dras att de obrända djurbenen är sekundära. Dock är det daterade benet inte taget från det huvudsakliga fyndområdet runt de norra fasadhällarna, och benens stratigrafiska läge är bestämt i den projicerade profilen som också den låg utanför det huvudsakliga fyndområdet. Därför är det omöjligt att klart fastställa vilken relation de obrända djurbenen runt de norra fasadhällarna har till övrigt fyndmaterial.

Människobenen återfanns framför gångmynningen och grupperade runt de norra fasadhällarna (fig 24). Troligen rör det sig här om delar av begravingar i kammaren/gången, som tillsammans med delar av gångfyllningen rasat ut. Spridningsbilden motsvarar erfarenheterna från Valtorp 1 och Valtorp 2 (Sjögren 1988, Cullberg 1963). De tre brända människobenen återfanns i schaktets nordvästra del, invid fasadhällarna.

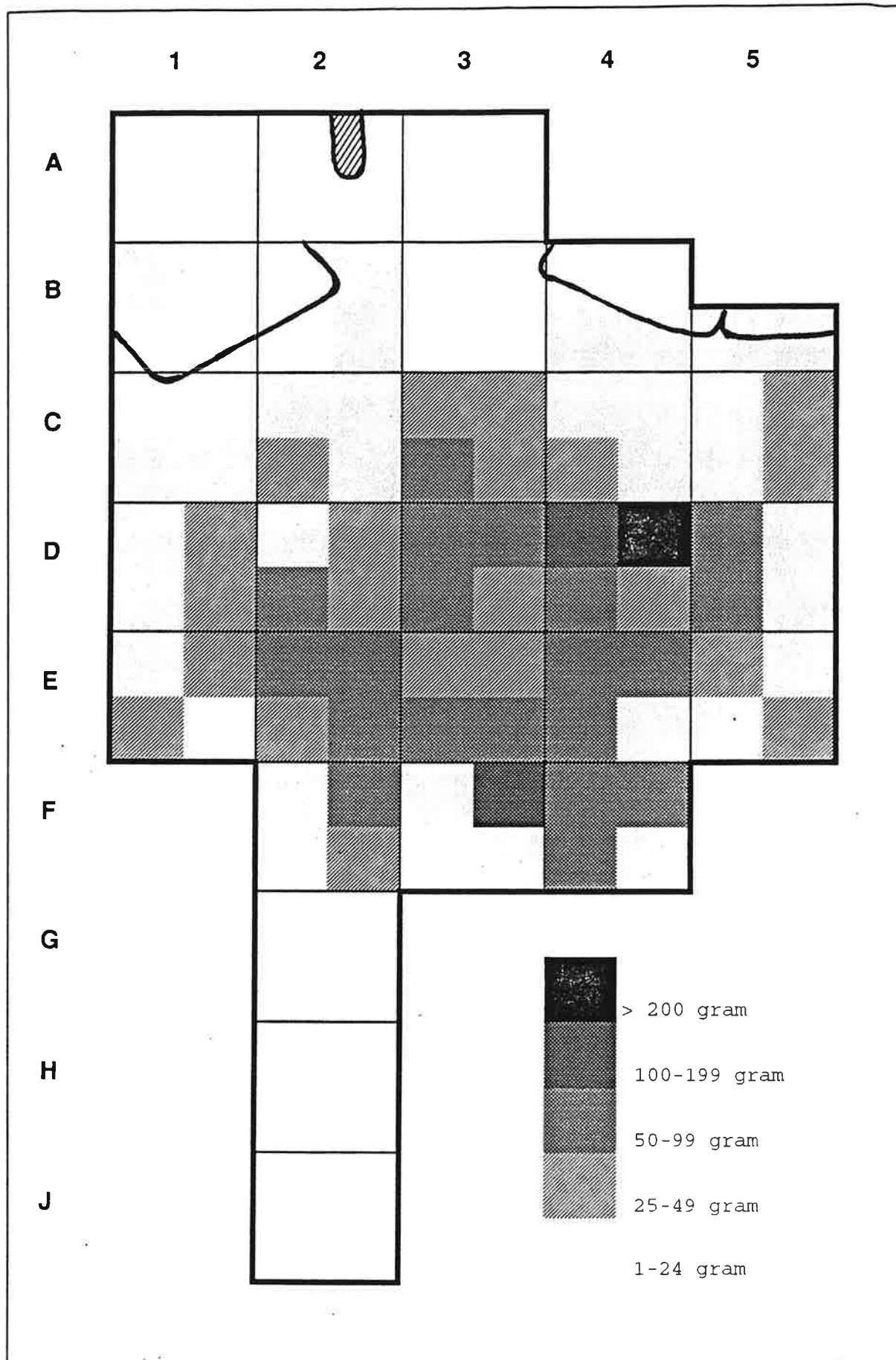

fig 14. Keramik, vikt/ruta (gr)

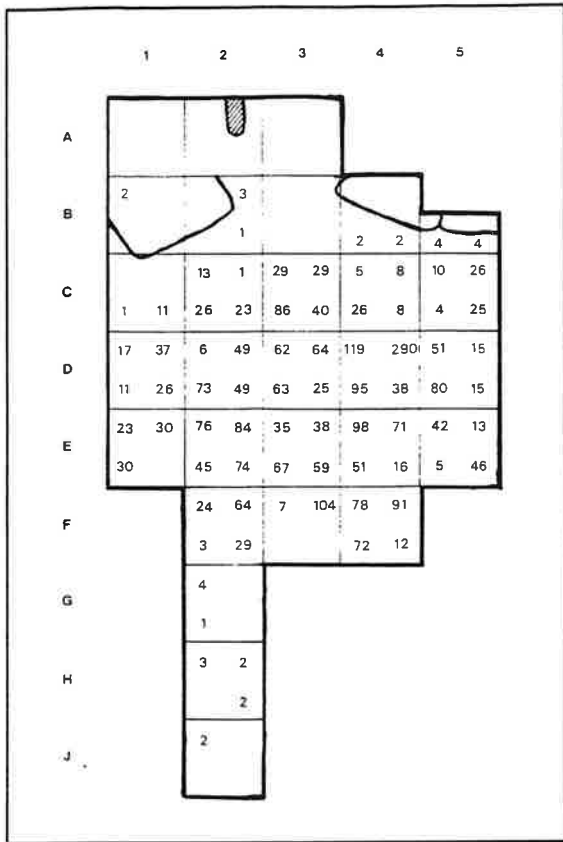

fig 15. Keramikens utbredning (vikt i gr.)

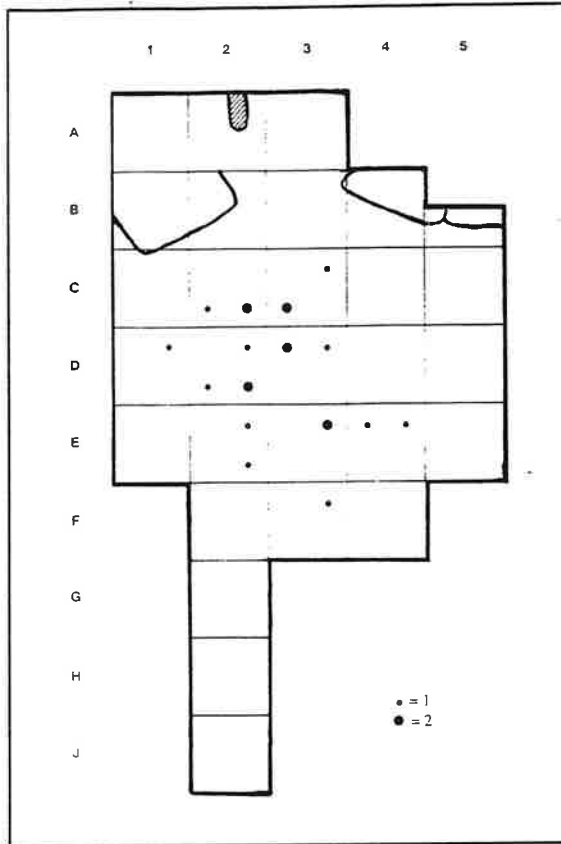

fig 16. Antal skårnor, kår A

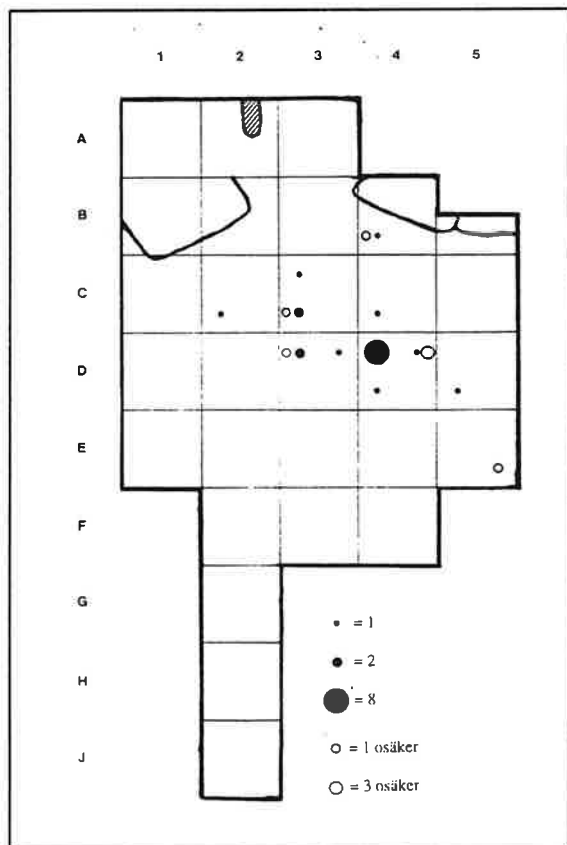

fig 17. Antal skårnor, kår B

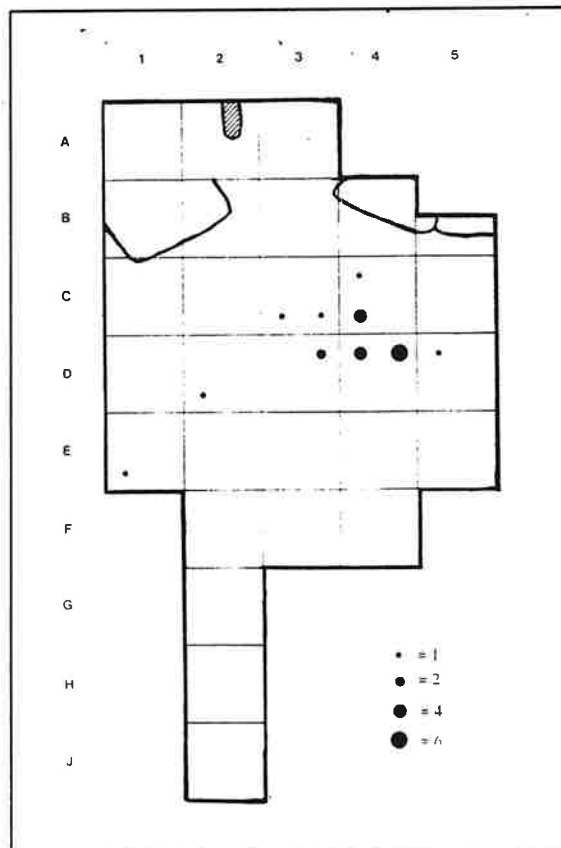

fig 18. Antal skårnor, kår C

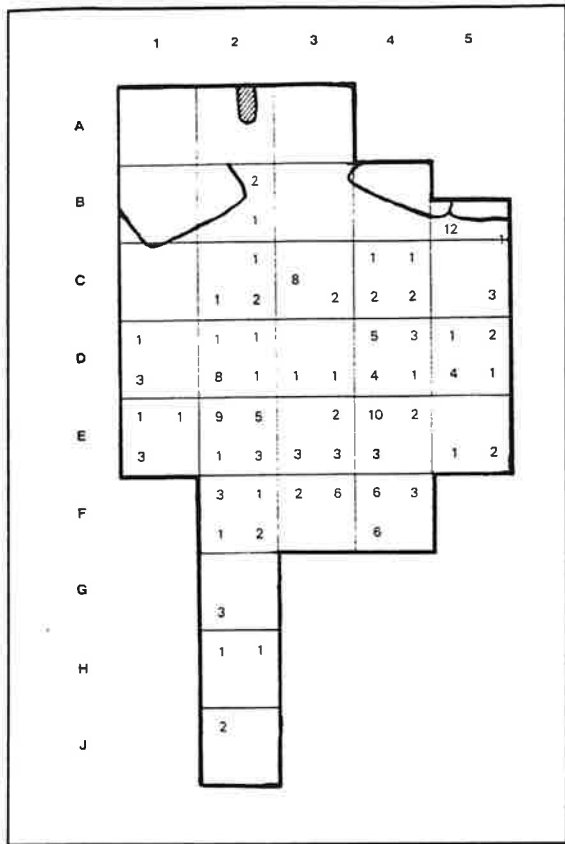

fig 19. Antal flinta

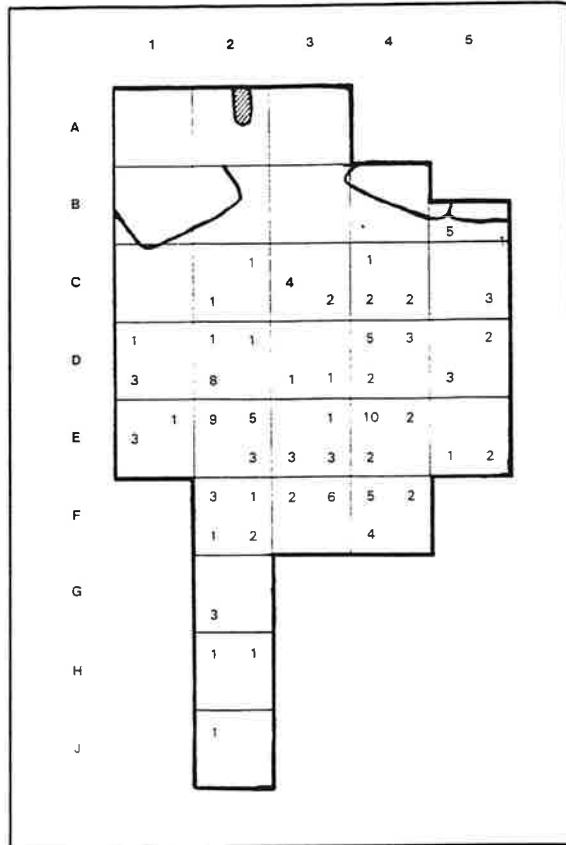

fig 20. Antal bränd flinta/ruta

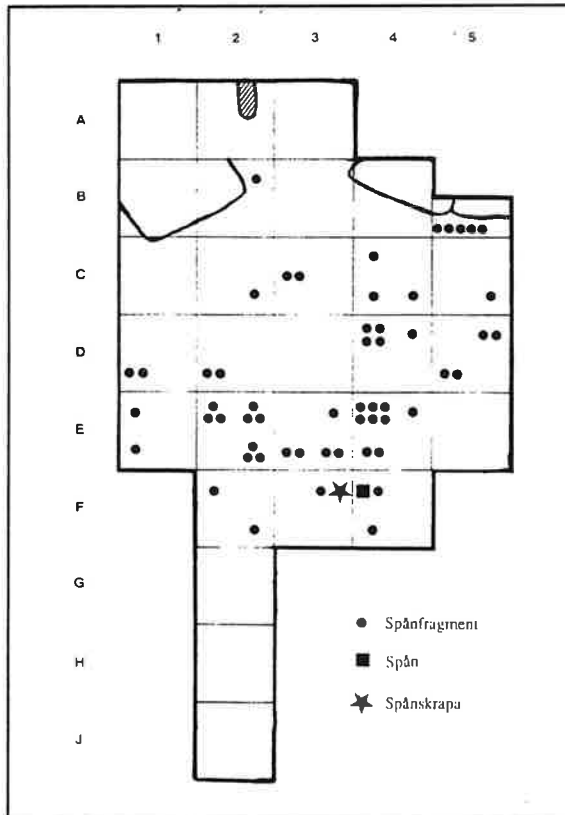

fig 21. Antal spån, spånfragment och redskap.
Efter Munkenberg 1991

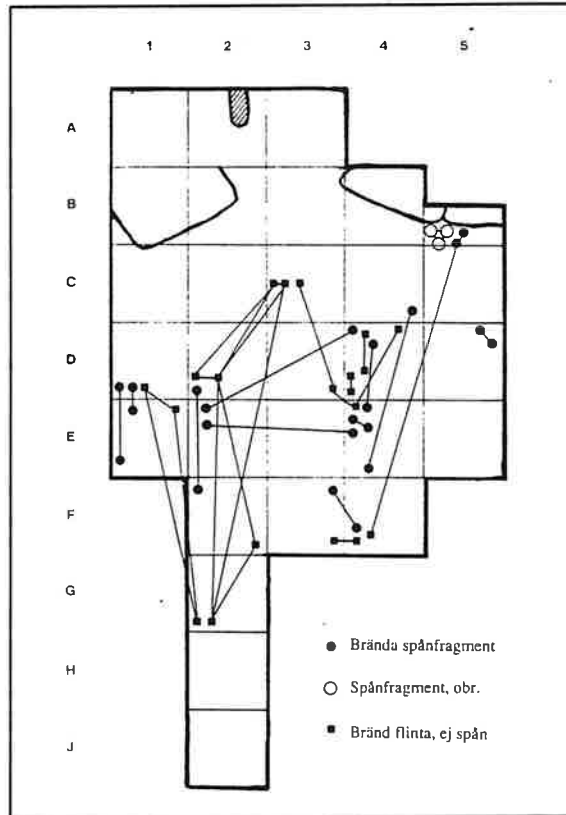

fig 22. De sammanpusslade flintornas läge.
Efter Munkenberg 1991

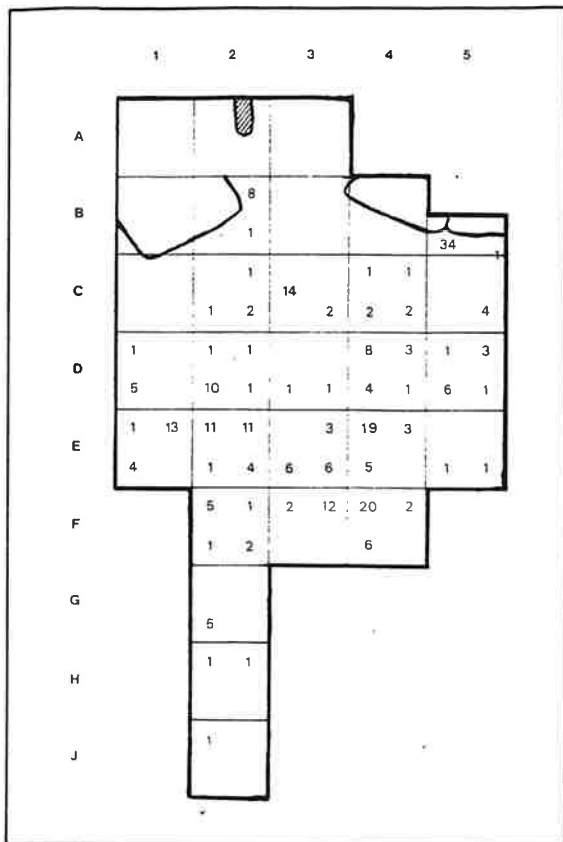

fig. 23. Flinta, vikt/ruta (gr.)

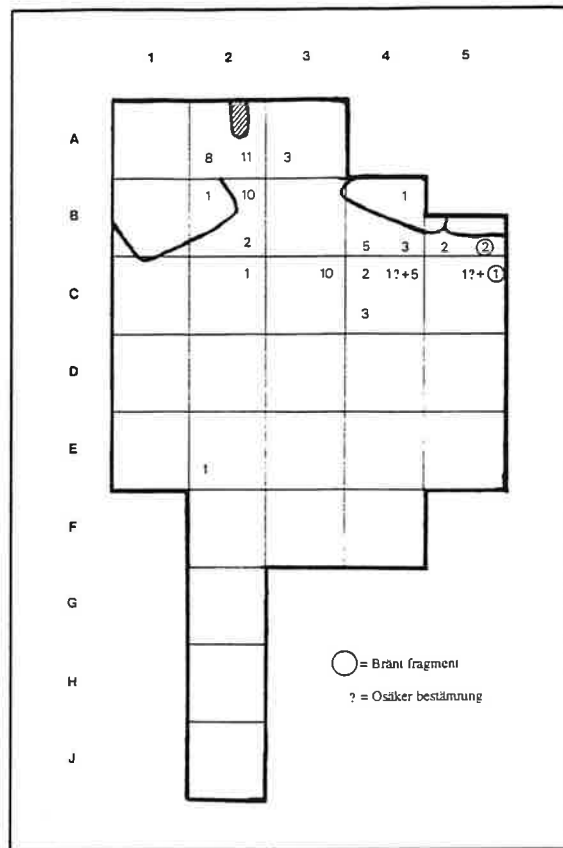

fig. 24. Antal människoben/ruta

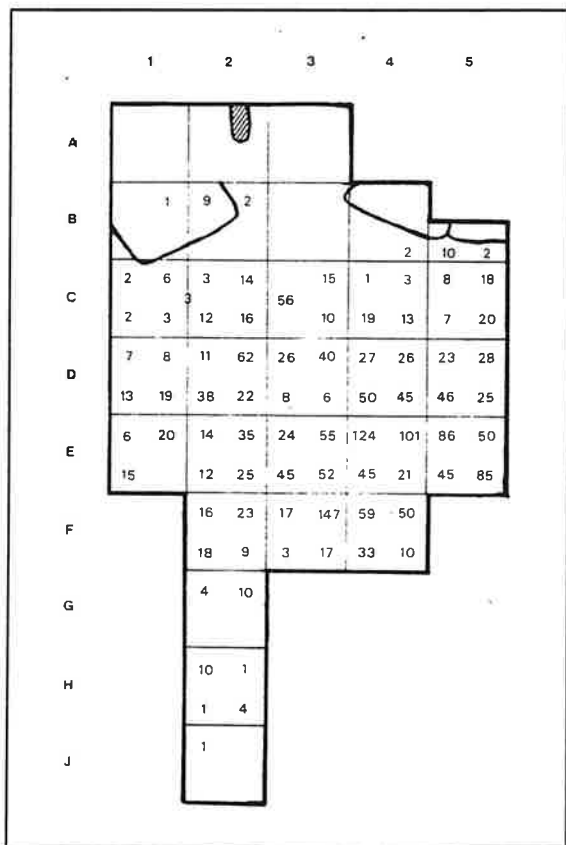

fig 25. Antal brända djurben/ruta

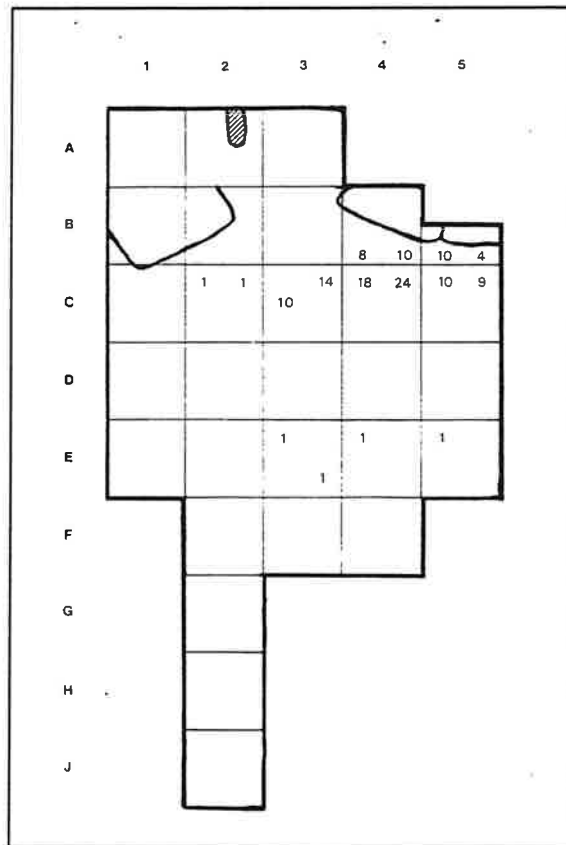

fig 26. Antal obrända djurben/ruta

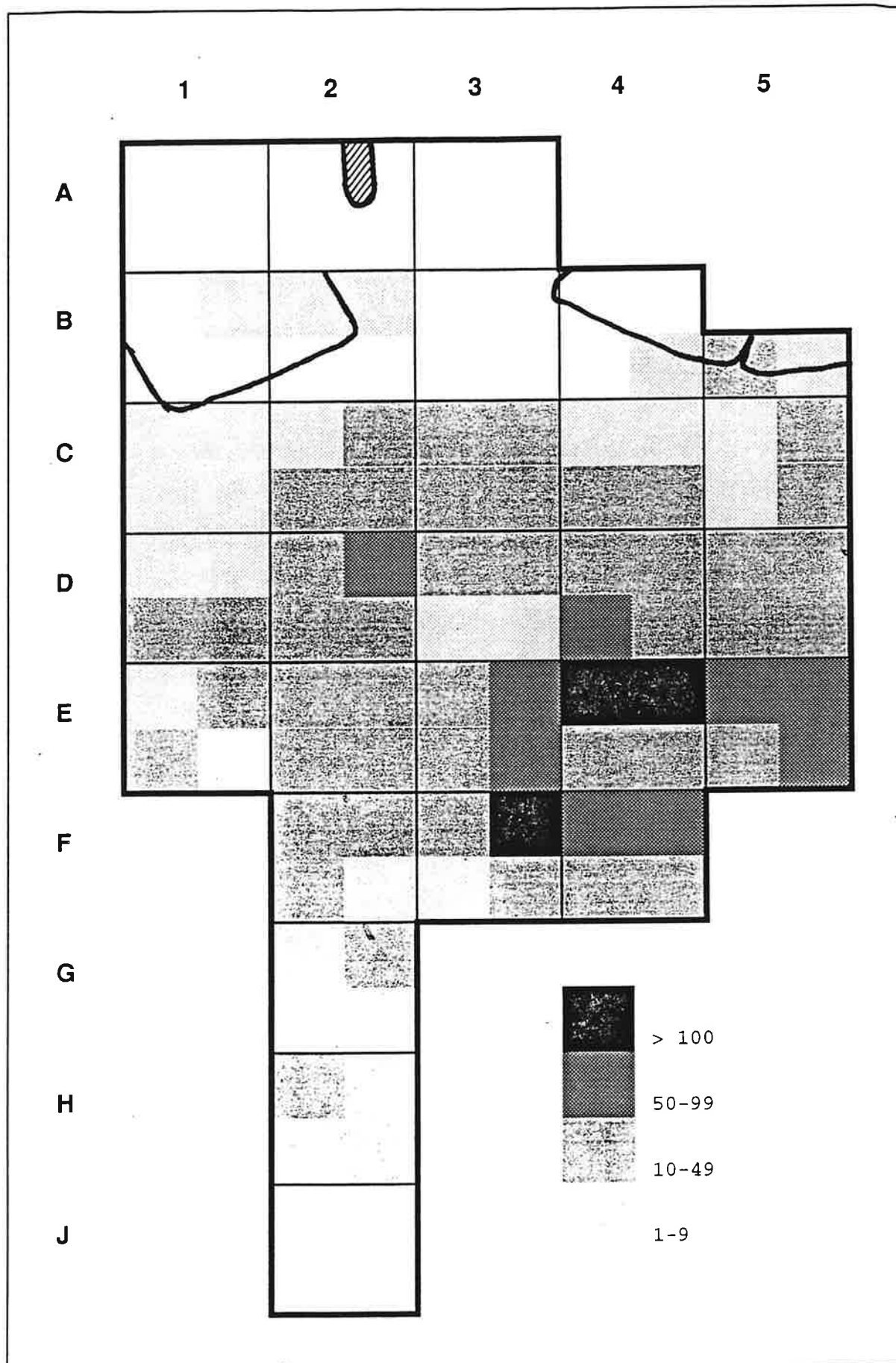

fig 27. Brända djurben, antal/ruta

SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

Gånggriften kan efter denna undersökning sägas vara betydligt mer komplext och medvetet uppbyggd än man tidigare föreställt sig. Förekomsten av fasadhällar har belagts, troligen runt hela graven. Gravhögen har byggts upp av lokalt råmaterial och bestod av jordblandad sten, främst kalksten. Ytan var dock belagd med utvalda mindre gråstenar. Troligtvis är det denna yta som synt under neolitikum och det överlagrande jordskiktet är således sekundärt.

Högformen visade sig komplex, bestående av en konformig underdel, därefter en avsats och slutligen en mitthög kring kammaren. Kammaren var byggd av företrädevis lokalt stenmaterial (kalksten).

Graven visade sig vara byggd på en äldre markyta bestående av humös något stenig mo. C14-datering av träkol från denna markyta gav en datering till mesolitikum.

Någon boplats kunde inte påvisas i anslutning till gånggriften.

Framför mynningen kunde ett fyndområde med keramik, flinta och benmaterial påvisas. Fyndtätheten är jämförbar med Rössbergagravens (se Cullberg 1963). I fyndskiktets överdel låg så ett mynningsröse som delvis var stört av plöjning. Trots att området framför mynningen varit plöjt under lång tid var bevaringsförhållandena överraskande goda. Här fanns både keramik, flinta och brända och obrända ben bevarade, dock var fyndmaterialet i det översta lagret omrört av plöjning.

Benmaterialet har visat sig härröra dels från människa, dels från husdjur. De brända benen visade att nöt, svin, får och hund med stor sannolikhet kan beläggas under tidig mellanneolitisk tid. De obrända djurbenen visade sig vara sekundära i förhållande till graven.

Keramiken kan på typologiska grunder dateras till tidig mellanneolitisk tid och graven bör således vara uppförd samtidigt som de danska och skånska gånggrifterna. En del skärvor visar dock drag som pekar på ett mer framskridet stadium av mellanneolitikum och vi har här troligen den hittills yngsta trattbägarkeramiken i Västsverige.

Mönstret för deponering av keramik framför mynningen varierar mellan danska, skånska och västgötska gånggrifter. På Jylland tycks mönstret ha varit att sätta ner ett stort antal keramikkärl vid varje deponeringstillfälle. Antalet tillfällen tycks dock ha varit få, kanske 2-3 stycken. Detta har resulterat i att det finns grupper av kärl med liknande utseende. Keramiken tycks vara medvetet krossad. Dock är keramiken välbevarad och fragmenteringsgraden är relativt låg, eftersom den efter deponeringstillfället har täckts över snabbt.

I Skåne tycks mönstret istället ha varit att ett fåtal kärl åt gången har deponerats, men detta har skett under en längre tidsperiod. Det är svårt att identifiera mer än ett fåtal direkt identiska kärl. Fragmenteringsgraden är även här relativt låg (se kap. "Fyndbeskrivning", s 14).

För Falbygden gäller i princip samma mönster som för Skåne. Varje kärl är unikt och oftast återfinns endast en eller ett fåtal skärvor från varje kärl. Fragmenteringsgraden är dock hög. Därför är det oftast omöjligt att rekonstruera kärl till storlek och utseende (se

även kap. "Utbredning av fynden framför mynningen", s 22). En rimlig tolkning är även här att det rör sig om successiva nedsättningar under lång tid. För detta talar inte bara den typologiska variationen, utan även de stora skillnaderna i bevarandegrad. En alternativ hypotes skulle kunna vara att keramiken i likhet med ben och flinta utsatts för destruktions på någon annan plats, varefter endast enstaka bitar placerats vid gånggriften. Mot detta talar det förhållandet att det gått att rekonstruera tre kärl till relativt stor del, varför åtminstone dessa tre borde vara nedställda hela på platsen. Orsaken till att de övriga kärl inte kunnat rekonstrueras torde då vara att de under längre tid varit utsatta för väder, temperaturväxlingar och trampning.

Flintan är deponerad i området framför mynningen. Den har bränts på någon annan plats och även medvetet brutits sönder (se kap. "Fyndbeskrivning", s 18).

De brända djurbenen är även de brända på någon annan plats. Bland de brända djurbenen är det en klar överrepresentation av extremiteter, det är nästan uteslutande fragment från huvud och ben som förekommer. Inga spår av härdar har framkommit vid undersökningen. Int heller några andra tecken på bränning framkom vid gånggriften. Slutsatsen måste bli att djurben, liksom flinta, utsatts för bränning på någon annan plats, varefter materialet hopsamlats för att deponeras här.

LITTERATUR

- Bagge, A och Kaelas, L, 1950.
Die Funde aus Dolmen und Ganggräbern in Schonen, Schweden 1-2. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien, Stockholm.
- Burenhult, G, 1973.
En långdös vid Hindby mosse, Malmö. Anl. 1, kv Bronsyxan, Fosie sn.
Malmöfynd 2, utgiven av Malmö museum, Malmö.
- Cullberg, C, 1963.
Megalitgraven i Rössberga. Stockholm.
- Cullberg, C, 1972.
Rapport över undersökning av stenåldersboplats, Torsagården, Gökhem sn, Västergötland, 1972. ATA Dnr 1584/73.
- Ebbesen, K, 1975.
Die jüngere Trichterbecherkultur auf den dänischen Inseln. Köpenhamn.
- Gejvall, N-G, 1973
Osteologisk undersökning av brända ben. I Burenhult, G 1973, kap 4.1.
- Heimann, C, & Sjögren, K-G, 1986.
Fyra gånggrifter. Arkeologisk undersökning på Falbygden 1985. Preliminär rapport från projektet "Gånggrifterna i Västergötland och dess bakgrund".
Opublicerat ms, Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Hultén, B, 1977.
On Ceramic Technology during the Scanian Neolithic and Bronze Age.
Theses and Papers in North-european Archaeology 6. Akademitratur.
- Malmer, M P, 1969.
Gropkeramiksboplatsen Jonstorp RÄ. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Antikvariskt Arkiv 36. Stockholm.
- Munkenberg, B-A, 1991.
Gånggrifter, spån och brända flintor. C-uppsats, Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Rooseveltsson, T, 1992.
Rapport. Undersökning av gånggrift, Skärv 82, Västergötland. Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Schnell, J-B, 1966.
Vatten och fornfynd. Bebyggelsehistoriska studier på Västergötlands kambrosilumråde. Lic. avh., Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Sjögren, K-G, 1988.
Valtorp 1, Arkeologisk undersökning 1987-1988. Rapport från projektet "Gånggrifterna i centrala Västergötland och dess bakgrund". Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Sjögren, K-G, 1992a
Rapport. Undersökning av gånggrift, Gökhem 78, Västergötland. Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Sjögren, K-G, 1992b
Rapport. Undersökning av gånggrift, Torbjörntorp 12, Västergötland.
Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Strömberg, M, 1968.
Der Dolmen Trollasten in St Köpinge, Schonen. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8°. N° 7.
- Svensson, H, 1930.
Fornminnesinventering i Gökhem sn. Opublicerat ms, Falköpings museum.
- Waldén, H. W., 1984.
Sveriges landmollusker - en artlista med kommentarer. Fauna och Flora 79. 29-43.
- Wattman, L, 1993.
Rapport. Arkeologisk utgrävning av fornlämning RAÄ nr 111:1, Gökhem sn, Västergötland. Institutionen för arkeologi, Göteborg.
- Åhman, E, 1975.
Fornlämning 25, rest av gånggrift, Falköpings stad, Vg. Riksantikvarieämbetet rapport UV 1975 B76.

Bilaga 1. FYNDLISTA

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt	Mat	Tillst	Övrigt
2a	A2c	stenp	slipsten, fr	1	175	sas		sandsten
2	B1a	stenp	ker om	1	2	k		om mynning m vinkellinje på ins.
3	B2b		spånfr	1	3	f		2-pol.?
3	B2b		ker	2	3	k		
3a	B2b	stenp	avslagsborr	1	5	f		
4	B2d	stenp	ker	1	1	k		
5	B2d	undre delen till berg	eggavslag, sl	1	1	f		från slipad yxa
139	B4c	stenp	ker om	1	2	k		om., kärl B
140	B4d	stenp	ker	3	2	k		
142	B5c	stenp	avslag	4	2	f		
142	B5c	stenp	avslag	2	1	f	br	
142	B5c	stenp	splitter	1	1	f	br	
142	B5c	stenp	spånfr	1	1	f	br	
142	B5c	stenp	ker	7	4	k		
143	B5c	stenp u fasadhäll	spån, nö	1	11	f		m nötning
143	B5c	stenp u fasadhäll	spånfr, nö	1	4	f	br	sammanpusslad med F278
143	B5c	stenp u fasadhäll	spånfr, nö?	2	10	f		m nötning?, passar ihop
145	B5d	sprickor i berggr	ker	2	4	k		
6	C1c	under Pl, 15-25 cm till berg	ker	1	1	k		
7	C1d	under Pl, 15-35 cm till berg	ker	4	5	k		
7	C1d	under Pl, 15-35 cm till berg	ker om	3	6	k		om., 1 mynning, om?, 2 m intryck
8	C2a	stenp	ker	12	13	k		
9	C2b		avslag	1	1	f	br	
9	C2b		ker	1	1	k		
10	C2c		avslag, sl	1	1	f	br	m 1 slipyta
10	C2c		ker	7	8	k		
10	C2c		ker om	2	18	k		om., 1 hals m romber i furestick, 1 hals/buk m stämpel + linjer
11	C2d		avslag, re	1	1	f		m ret.
11	C2d		spånfr	1	1	f		
11	C2d		ker	8	13	k		
11	C2d		ker om	4	10	k		om., 1 m vert. vinkelstapel, 2 mynn av brämb. m instick + hor. linje, 1 mynn av brämb. m mejselintryck
11	C2d		benspets. fr	1	2	b	br	
12	C3a	11:81	ker om	1	3	k		om., mejselintryck
13	C3a	12:82	ker om	1	3	k		om., kamstämpel (jfr F10)
14	C3a	15:78	ker	1	1	k		
15	C3a	25:83	ker	2	1	k		
16	C3a	26:80	ker om	1	2	k		om., mynning m intr., brämb.?
17	C3a	26:82	ker om	1	1	k		om., kamstämpel
18	C3a	30:77	ker	1	1	k		
19	C3a	33:85	ker	2	2	k		
20	C3a	34:83	ker	1	1	k		
21	C3a	33:81	ker	1	1	k		
22	C3a	35:84	ker	1	1	k		
23	C3a	36:82	ker om	2	3	k		om., furestick + kamstämpel
24	C3a	37:80	ker	1	1	k		
25	C3a	38:83	ker	1	2	k		
26	C3a	38:85	ker om	1	3	k		om., furestick + kamstämpel
27	C3a	39:88	ker	1	1	k		
28	C3a	48:83	ker om?	1	2	k		om?
60	C3a+c	proj prof	avslag	2	1	f		
60	C3a+c	proj prof	avslag	1	1	f	br	
60	C3a+c	proj prof	avslag, sl	1	1	f		m slipyta
60	C3a+c	proj prof	spånfr	2	6	f	br	
60	C3a+c	proj prof	övr slagen	1	1	f		
60	C3a+c	proj prof	övr slagen	1	4	f	br	
61	C3b	stenp + därunder	ker	7	9	k		
61	C3b	stenp + därunder	ker om	5	20	k		om., 1 trianglar fyllda m furestick, 1 vinkelstapel, 1 pålagd list, 1 m streck
29	C3c	50:86	ker	1	3	k		
30	C3c	50:92	ker	1	2	k		
31	C3c	52:80	ker	1	1	k		
32	C3c	52:88	ker	2	1	k		
33	C3c	58-61:88	ker om	3	4	k		om., 2 m vinkelstapel, 1 m krysskraff.
34	C3c	59:83	ker om	1	1	k		om., vinkel
35	C3c	60:82	ker	1	1	k		
36	C3c	64:93	ker	1	1	k		
37	C3c	67:86	ker	3	1	k		
38	C3c	68:88	ker	2	1	k		
38	C3c	68:88	ker om	1	6	k		om., triangel m fransar
39	C3c	69:89	ker	1	1	k		
40	C3c	70:89	ker	1	1	k		
41	C3c	70:90	ker	1	5	k		
42	C3c	70:93	ker	2	1	k		
43	C3c	72:93	ker	1	2	k		
44	C3c	73:95	ker om	1	6	k		om., romber, furchenstich, passar m F10
45	C3c	76:86	ker	1	1	k		

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt	Mat	Tillst	Övrigt
46	C3c	76:93	ker om	1	2	k		om, kamstämpel
47	C3c	77:87	ker	1	1	k		
48	C3c	78:94	ker	2	1	k		
48	C3c	78:94	ker om	1	4	k		om., mynning av brämb. m furestick (jfr F13 + F16)
49	C3c	80:91	ker om	1	2	k		om., mynning av brämb. m gles kamstämpel
50	C3c	83:86	ker	1	22	k		buk/bottenövergång
51	C3c	84:90	ker	1	1	k		
52	C3c	86:91	ker	2	1	k		
53	C3c	87:89	ker	2	1	k		
54	C3c	88:92	ker	2	1	k		
54	C3c	88:92	ker om	1	3	k		om., intryck, kam
55	C3c	90:95	ker	5	2	k		
56	C3c	91:92	ker	1	1	k		
57	C3c	92:95	ker	1	1	k		
57	C3c	92:95	ker om	1	1	k		om., intryck
58	C3c	93:105	ker	1	1	k		
59	C3c	94:102	ker om	1	2	k		om., vert. vinkelstapel + blytlås?
62	C3d	under Pl	avslag	1	1	f	br	
62	C3d	under Pl	övr slagen	1	1	f	br	
62	C3d	under Pl	ker	19	14	k		
62	C3d	under Pl	ker om	6	21	k		om., 1 m gles kamstämpel, 1 m vinkelstapel, 1 m vinkellinje, 1 brämb.? m kamstämpel, 2 m övr intryck
62	C3d	under Pl	avslag?, be	1	5	s		
115	C4a	stenp	spånfr	1	1	f	br	
115	C4a	stenp	ker om	1	5	k		om., kärl C
106	C4b	stenp	avslag,	1	1	f	br	
106	C4b	stenp	ker	5	2	k		
106	C4b	stenp	ker om	1	2	k		om.
147	C4b	u stenp	ker	1	4	k		
112	C4c	10-20 cm	avslag	1	1	f	br	
112	C4c	10-20 cm	spånfr	1	1	f	br	
112	C4c	10-20 cm	ker	7	6	k		
112	C4c	10-20 cm	ker om	6	15	k		om., 4 fr från kärl C
113	C4c	stenp	ker om	1	3	k		om.
114	C4c	20-30 cm	ker	1	2	k		
114	C4d	20-30 cm	spånfr	1	1	f	br	
150	C4d	stenp	ker	2	2	k		
150	C4d	stenp	ker om	4	6	k		om.
151	C4d	berggr	övr slagen	1	1	f	br	
152	C5a	10-20 cm	ker	5	5	k		
154	C5a	grövre stenp	ker	9	5	k		
155	C5b	Pl	ks	1	1	k		sintrad
156	C5b	stenp	ker	2	2	k		
156	C5b	stenp	ker om?	1	1	k		om.?
157	C5b	grövre stenp	ker	2	2	k		
157	C5b	grövre stenp	ker om	2	17	k		om.
163	C5b	sprickor i berggr	ker om	1	3	k		om.
159	C5c	10-20 cm	ker	2	4	k		
160	C5d	Pl	ker	1	3	k		
162	C5d	grövre stenp	spånfr	1	1	f	br	
162	C5d	grövre stenp	övr slagen	2	3	f	br	
162	C5d	grövre stenp	ker	13	18	k		
62	C5d	grövre stenp	ker om	1	4	k		om.
201	D1a	20-30 cm	ker	1	1	k		
201	D1a	20-30 cm	ker om	1	2	k		om.
202	D1a	30-40 cm	övr slagen	1	1	f	br	
202	D1a	30-40 cm	ker	4	14	k		mynning
203	D1b	20-30 cm	ker	9	24	k		2 mynningar
203	D1b	20-30 cm	ker om	1	2	k		om., furestick, kärl A
204	D1b	30-40 cm	ker	4	8	k		
205	D1b	40-50 cm	ker	1	3	k		
206	D1c	20-30 cm	ker	3	3	k		
207	D1c	30-40 cm	spånfr	2	4	f	br	
207	D1c	30-40 cm	övr slagen, sl	1	1	f	br	m slipyta
207	D1c	30-40 cm	ker	3	3	k		
207	D1c	30-40 cm	ker om	1	1	k		om., m intryck
208	D1c	40-50 cm	ker	1	4	k		
209	D1d	20-30 cm	ker	11	14	k		
210	D1d	30-40 cm	ker	7	12	k		
63	D2a		slipsten?, fr	1	30	sas		sandstensfr. m slipyta?
64	D2a	Pl	avslag	1	1	f	br	
65	D2a	Pl/stenigt lager	ker	2	2	k		
66	D2a	30-under	ker	4	4	k		
67	D2b		splitter	1	1	f	br	
68	D2b	25-30 cm	ker	1	10	k		
69	D2b	30-under	ker	20	21	k		
69	D2b	30-under	ker om	5	18	k		om., 1 m gles kamstämpel, 1 brämb. m streck + vert. vinkelstapel, 1 brämb. m instick (jfr F10, F16), 1 mynning m intryck, 1 m övr. intryck
70	D2c	Pl/stenigt lager	ker	35	33	k		

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt	Mat	Tillst	Övrigt
70	D2c	Pl/stenigt lager	ker om	12	19 k			om., 2 m furestick, 1 mynning m gles kamstämpel, 1 mynning m små gropar, 1 m kantiintryck, 3 m fina linjer, 4 m övr. intryck
71	D2c	25-30 cm	avslag	1	1 f		br	
71	D2c	25-30 cm	splitter	2	1 f		br	
71	D2c	25-30 cm	spånfr, nö	2	4 f		br	m nötning
71	D2c	25-30 cm	övr slagen	2	2 f		br	
72	D2c	30-40 cm	splitter	1	1 f		br	
72	D2c	30-40 cm	övr slagen	1	1 f		br	
72	D2c	30-40 cm	ker	22	20 k			
72	D2c	30-40 cm	ker om	1	1 k			om, linjer
73	D2d	Pl	avslag	1	1 f			
74	D2d	Pl/stenigt lager	ker	15	12 k			
74	D2d	Pl/stenigt lager	ker om	2	5 k			om., 1 m furestick, 1 m intryck
75	D2d	30-40 cm	ker	11	14 k			
75	D2d	30-40 cm	ker om	4	18 k			om., 1 brämb. m sneda instick, 1 m furestick, 2 m intryck (band)
164	D3a	10-20 cm	ker	15	21 k			
164	D3a	10-20 cm	ker om	14	40 k			om., 1 fr från kärl A, 1 fr från kärl A sammanpuslad m F173 + F241, 2 fr från kärl B
165	D3a	sprickor i berggr	ker	1	1 k			
166	D3b	Pl	ker om	10	19 k			om., 1 mynningsfr. från kärl A, 1 fr från kärl C, 1 mynningsfr.?
167	D3b	10-20 cm, på berggr	ker	9	9 k			varav 1 mynning?
167	D3b	10-20 cm, på berggr	ker om	5	33 k			om., 1 fr från kärl B, 1 fr från kärl C
168	D3b	sprickor i berggr	ker	1	3 k			
169	D3c	10-20 cm	övr slagen	1	1 f		br	
169	D3c	10-20 cm	ker	31	30 k			<i>W. 4 5/8 cm</i>
169	D3c	10-20 cm	ker om	8	33 k			om., 3 fr jfr m F216
170	D3d	0-10 cm	ker	4	5 k			
170	D3d	0-10 cm	ker om	4	4 k			om., varav 1 (2) mynning(ar)
171	D3d	10-20 cm	övr slagen	1	1 f		br	
171	D3d	10-20 cm	ker	4	7 k			
171	D3d	10-20 cm	ker om	1	1 k			om.
285	D3d	20-30 cm	ker	3	1 k			höm D3/E3/D4
285	D3d	20-30 cm	ker om	4	7 k			om., höm D3/E3/D4
211	D4a	20-30 cm	spånfr	2	4 f		br	
211	D4a	20-30 cm	spånfr, re	1	1 f		br	m retuch
211	D4a	20-30 cm	spånfr, sl	1	2 f		br	
211	D4a	20-30 cm	yxfr	1	1 f		br	smalsidefragment av tunnackig yxa
211	D4a	20-30 cm	ker	63	47 k			1 m sädeskomsintryck
211	D4a	20-30 cm	ker om	21	58 k			om., 4 fr. från kärl C, 8 fr. från kärl B
212	D4a	30-40 cm	ker	12	13 k			
212	D4a	30-40 cm	ker om	1	1 k			om., mynning m linser
213	D4b	20-30 cm	avslag	1	1 f		br	
213	D4b	20-30 cm	splitter	1	1 f		br	
213	D4b	20-30 cm	ker	25	23 k			
213	D4b	20-30 cm	ker om	17	35 k			om., 5 från kärl C
214	D4b	20-30 cm, konc 1	ker	55	37 k			
214	D4b	20-30 cm, konc 1	ker om	11	30 k			om.
215	D4b	20-30 cm, konc 2	ker	18	22 k			
215	D4b	20-30 cm, konc 2	ker om	9	13 k			om., 2 fr från kärl B
216	D4b	20-30 cm, konc 3	spånfr	1	1 f		br	
216	D4b	20-30 cm, konc 3	ker	26	57 k			
216	D4b	20-30 cm, konc 3	ker om	8	70 k			om., 6 fr från kärl C varav 5 buk, 1 fr från kärl B
217	D4b	30-40 cm, sprickor	ker	1	1 k			
217	D4b	30-40 cm, sprickor	ker om	1	2 k			om.
218	D4c	Pl	övr slagen	1	1 f			
219	D4c	20-30 cm	splitter	1	1 f		br	
219	D4c	20-30 cm	yxfr	1	1 f		br	eggfragment
219	D4c	20-30 cm	övr slagen	1	1 f			
219	D4c	20-30 cm	ker	78	60 k			
219	D4c	20-30 cm	ker om	14	35 k			om., 1 fr från kärl B
220	D4d	15-20 cm	avslag	1	1 f			
221	D4d	20-30 cm	ker	33	28 k			
221	D4d	20-30 cm	ker om	5	10 k			om.
222	D5a	20-30 cm	avslag	1	1 f			bipol. teknink
222	D5a	20-30 cm	ker	26	20 k			
222	D5a	20-30 cm	ker om	4	8 k			om., 1 fr från kärl C
222a	D5a	10-20 cm	ker	2	1 k			
223	D5a	20-30 cm, konc 1 forts	ker	1	1 k			
223	D5a	20-30 cm, konc 1 forts	ker om	1	1 k			om.
224	D5a	30-40 cm	ker	10	7 k			
224	D5a	30-40 cm	ker om	4	13 k			om.
225	D5b	20-30 cm	spånfr	2	3 f		br	passar ihop
225	D5b	20-30 cm	ker	6	4 k			
225	D5b	20-30 cm	ker om	1	3 k			om.
225	D5b	20-30 cm	avslag	1	1 kv			kvartsit
225a	D5b	30-40 cm	ker	7	5 k			
225a	D5b	30-40 cm	ker om	2	3 k			om.
226	D5c	20-30 cm	splitter	1	1 f		br	

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt - Mat	Tillst	Övrigt
226	D5c	20-30 cm	övr slagen	1	1 f		
226	D5c	20-30 cm	ker om	6	13 k		om., 1 fr från kärl B
226	D5c	20-30 cm, 1 från 15-20 cm	ker	37	21 k		kan ej bestämmas närheten bit
227	D5c	30-40 cm, sprickor	spånfr	2	4 f	br	
227	D5c	30-40 cm, sprickor	ker	27	21 k		
227	D5c	30-40 cm, sprickor	ker om	4	25 k		om.
228	D5d	15-20 cm, Pl	splitter	1	1 f		
228a	D5d	20-30 cm	ker	7	10 k		
228a	D5d	20-30 cm	ker om	1	2 k		om.
229	D5d	30-40 cm, sprickor	ker	2	2 k		
229	D5d	30-40 cm, sprickor	ker om	1	1 k		om.
230	E1a	30-40 cm	spånfr, re	1	1 f		m retuch
230	E1a	30-40 cm	ker	3	2 k		
230a	E1a	20-30 cm	ker	6	17 k		
230a	E1a	20-30 cm	ker om	2	4 k		om.
231	E1b	20-30 cm	avslag	1	5 be		bergart
231	E1b	20-30 cm	yxf	1	13 f	br	nackfragment
231	E1b	20-30 cm	ker	25	25 k		
231	E1b	20-30 cm	ker om	3	5 k		om., 1 fr från kärl B?
232	E1c	20-30 cm	avslag	2	2 f	br	
232	E1c	20-30 cm	spånfr	1	2 f	br	
232	E1c	20-30 cm	ker	3	15 k		
232	E1c	20-30 cm	ker om	3	5 k		om., 1 fr från kärl C
233	E1c	30-40 cm	ker	7	10 k		
172	E2a	20-30 cm	avslag	2	1 f	br	
172	E2a	20-30 cm	splitter	1	1 f	br	
172	E2a	20-30 cm	spånfr	1	2 f		
172	E2a	20-30 cm	spånfr	2	2 f	br	
172	E2a	20-30 cm	övr slagen	3	5 f	br	
172	E2a	20-30 cm	ker	51	58 k		
172	E2a	20-30 cm	ker om	5	18 k		om.
117	E2b	10-20 cm	övr slagen	1	1 f	br	
117	E2b	10-20 cm	ker	2	2 k		
173	E2b	20-30 cm	avslag	1	2 f	br	
173	E2b	20-30 cm	spånfr	3	8 f	br	
173	E2b	20-30 cm	ker	53	46 k		
173	E2b	20-30 cm	ker om	15	36 k		om., 1 fr från kärl A sammanpuslad med F241, F164, 2 mynningsfr.
120	E2c	20-30 cm	avslag	1	1 f	br	
120	E2c	20-30 cm	ker	15	13 k		
174	E2c	20-30 cm	ker	13	27 k		
174	E2c	20-30 cm	ker om	2	5 k		om.
121	E2d	0-10 cm	ker	3	1 k		
123	E2d	20-30 cm	spånfr	3	4 f	br	varav 2 fr passar ihop
123	E2d	20-30 cm	ker	42	44 k		varav 3 mynningsfr.
123	E2d	20-30 cm	ker om	6	29 k		om., 1 fr från kärl A
234	E3a	20-30 cm	ker	17	10 k		
234	E3a	20-30 cm	ker om	6	14 k		om.
235	E3a	30-40 cm, spricka	ker	2	9 k		
235	E3a	30-40 cm, spricka	ker om	1	2 k		om.
236	E3b	20-30 cm	splitter	1	1 f		
236	E3b	20-30 cm	ker	11	13 k		
236	E3b	20-30 cm	ker om	8	15 k		om., 2 fr från kärl A
237	E3b	30-40 cm, spricka	spånfr	1	2 f	br	
237	E3b	30-40 cm, spricka	ker	8	5 k		
237	E3b	30-40 cm, spricka	ker om	3	5 k		om.
238	E3c	20-30 cm	spånfr	2	5 f	br	
238	E3c	20-30 cm	ker	22	17 k		
238	E3c	20-30 cm	ker om	3	7 k		om.
238	E3c	20-30 cm	slagg	1	4 slagg		
239	E3c	30-40 cm, spricka	övr slagen	1	1 f	br	
239	E3c	30-40 cm, spricka	ker	22	33 k		
239	E3c	30-40 cm, spricka	ker om	5	10 k		om.
240	E3d	20-30 cm	splitter	1	1 f	br	
240	E3d	20-30 cm	spånfr	2	5 f	br	
240	E3d	20-30 cm	ker	33	33 k		
240	E3d	20-30 cm	ker om	12	26 k		om.
241	E4a	20-30 cm	splitter	2	1 f	br	
241	E4a	20-30 cm	spånfr	5	15 f	br	med retuch, varav 2 passar ihop
241	E4a	20-30 cm	övr slagen	2	2 f	br	
241	E4a	20-30 cm	ker	54	50 k		
241	E4a	20-30 cm	ker om	9	22 k		om., 1 fr från kärl A
242	E4a	30-40 cm	spånfr	1	1 f	br	passar med F216
242	E4a	30-40 cm	ker	18	22 k		
242	E4a	30-40 cm	ker om	3	4 k		om.
243	E4b	15-20 cm	ker	4	2 k		
244	E4b	20-30 cm	spånfr	1	2 f	br	
244	E4b	20-30 cm	ker	5	4 k		
244	E4b	20-30 cm	ker om	3	5 k		om., 1 fr från kärl A
245	E4b	30-40 cm	avslag	1	1 f	br	
245	E4b	30-40 cm	ker	23	33 k		

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt	Mat	Tillst	Övrigt
245	E4b	30-40 cm	ker om	9	22 k			om.
246	E4b	40-sprickor	ker	2	3 k			
246	E4b	40-sprickor	ker om	2	2 k			om.
247	E4c	15-20 cm	spånfr	1	1 f		br	
247	E4c	15-20 cm	ker	5	6 k			
247	E4c	15-20 cm	ker om	3	7 k			om.
248	E4c	20-30 cm	ker	14	21 k			
248	E4c	20-30 cm	ker om	5	7 k			om.
249	E4c	30-40 cm	spånfr	1	3 f		br	
249	E4c	30-40 cm	ker	3	4 k			
249	E4c	30-40 cm	ker om	1	3 k			om.
250	E4c	40-50 cm	splitter	1	1 f			
250	E4c	40-50 cm	ker	2	3 k			
251	E4d	20-30 cm	ker om	1	1 k			om.
252	E4d	30-40 cm	ker	9	12 k			
252	E4d	30-40 cm	ker om	3	3 k			om.
260	E5	0-15 cm, dump	tegel?	1	5 lera		br	tegel?
253	E5a	20-30 cm	ker	13	10 k			
253	E5a	20-30 cm	ker om	7	13 k			om.
254	E5a	30-sprickor	ker	10	13 k			
254	E5a	30-sprickor	ker om	4	6 k			om.
255	E5b	20-30 cm	ker	14	9 k			
255	E5b	20-30 cm	ker om	2	2 k			om.
256	E5b	30-sprickor	ker	2	1 k			
256	E5b	30-sprickor	ker om	1	1 k			om.
257	E5c	20-30 cm	ker	4	4 k			
257	E5c	20-30 cm	ker om	1	1 k			om.
257a	E5c	30-sprickor	splitter	1	1 f		br	
258	E5d	20-30 cm	avslag	2	1 f		br	
258	E5d	20-30 cm	ker	40	22 k			
258	E5d	20-30 cm	ker om	6	14 k			om.
258a	E5d	15-20 cm	ker	2	1 k			
259	E5d	30-sprickor	ker	6	9 k			
124	F2a	0-10 cm	ker	4	2 k			
127	F2a	stenp	ker	4	1 k			
177	F2a	10-20 cm	avslag	1	1 f		br	
177	F2a	10-20 cm	spånfr	1	3 f		br	
177	F2a	10-20 cm	ker	12	8 k			
178	F2a	20-30 cm	övr slagen	1	1 f		br	
178	F2a	20-30 cm	ker	8	8 k			
178	F2a	20-30 cm	ker om	2	5 k			om.
179	F2b	10-20 cm, stenp	splitter	1	1 f		br	
179	F2b	10-20 cm, stenp	ker	4	6 k			
179	F2b	10-20 cm, stenp	ker	12	5 k			
180	F2b	20-30 cm	ker	19	25 k			
180	F2b	20-30 cm	ker om	10	28 k			om., varav 2 mynningsfr.
125	F2c	0-10 cm	avslag	1	1 f		br	
128	F2c	stenp	ker	9	3 k			varav 1 mynning
176	F2d	20-30 cm	avslag	1	1 f		br	sammanpusslad med F131, F71, F71, F60, F60
176	F2d	20-30 cm	spånfr	1	1 f		br	
176	F2d	20-30 cm	ker	11	21 k			
176	F2d	20-30 cm	ker om	3	8 k			om.
261	F3a	15-20 cm	ker	10	3 k			
262	F3a	20-40 cm	splitter	1	1 f		br	
262	F3a	20-40 cm	övr slagen	1	1 f		br	
262	F3a	20-40 cm	ker	4	2 k			
262	F3a	20-40 cm	ker om	1	2 k			om.
263	F3b	15-20 cm	ker	16	15 k			
263	F3b	15-20 cm	kg	1	1 k			glacerad
263	F3b	15-20 cm	ker om	6	6 k			om.
264	F3b	20-30 cm	avslag	1	2 f		br	
264	F3b	20-30 cm	splitter	1	1 f		br	
264	F3b	20-30 cm	ker	5	8 k			
264	F3b	20-30 cm	ker om	4	10 k			om., 1 fr från kärl A
265	F3b	30-40 cm	ker	13	11 k			
265	F3b	30-40 cm	ker om	7	12 k			om.
266	F3b	40-50 cm	avslag	1	1 be			bergart
266	F3b	40-50 cm	avslag	1	1 f		br	
266	F3b	40-50 cm	splitter	1	1 f		br	
266	F3b	40-50 cm	spånfr, sl	1	2 f		br	m slipyta
266	F3b	40-50 cm	spånskrapa	1	5 f		br	
266	F3b	40-50 cm	ker	29	35 k			
266	F3b	40-50 cm	ker om	4	6 k			om.
267	F3d	15-20 cm	ker	15	5 k			
267	F3d	15-20 cm	ker om	4	6 k			om.
268	F3d	20-30 cm	ker	5	3 k			
268	F3d	20-30 cm	ker om	1	1 k			om.
269	F4a	15-20 cm	avslag	1	1 f			
269	F4a	15-20 cm	ker	1	1 k			
269	F4a	15-20 cm	ker om	1	4 k			om.
270	F4a	20-30 cm	ker	3	3 k			

Fyndnr	Enhet	Nivå	Art	Antal	Vikt	Mat	Tillst	Övrigt
271	F4a	30-40 cm	avslag	2	1 f		br	
271	F4a	30-40 cm	spån	1	15 f		br	
271	F4a	30-40 cm	spånfr	1	2 f		br	
271	F4a	30-40 cm	ker	39	34 k			
271	F4a	30-40 cm	ker om	2	6 k			om.
272	F4a	40-50 cm	övr slagen	1	1 f		br	
272	F4a	40-50 cm	ker om	8	15 k			om.
272	F4a	40-50-cm	ker	25	15 k			
274	F4b	20-30 cm	ker	5	12 k			
274	F4b	20-30 cm	ker om	4	9 k			om.
275	F4b	30-40 cm	avslag	1	1 f			
275	F4b	30-40 cm	avslag	2	1 f		br	
275	F4b	30-40 cm	ker	36	37 k			
275	F4b	30-40 cm	ker om	5	9 k			om.
276	F4b	30-40 cm, på sten	ker	6	2 k			
276	F4b	30-40 cm, på sten	ker om	2	5 k			om.
277	F4b	40-50 cm	ker	4	6 k			
277	F4b	40-50 cm	ker om	2	11 k			om.
278	F4c	15-20 cm	avslag	2	1 f			
278	F4c	15-20 cm	avslag	2	2 f		br	
278	F4c	15-20 cm	splitter	1	1 f		br	
278	F4c	15-20 cm	spånfr	1	2 f		br	
278	F4c	15-20 cm	ker	40	30 k			
278	F4c	15-20 cm	ker om	2	2 k			om.
279	F4c	20-30 cm	ker	2	9 k			1 mynning
280	F4c	30-40 cm	ker	10	11 k			
280	F4c	30-40 cm	ker om	6	18 k			om.
281	F4c	40-50 cm	ker	1	1 k			
281	F4c	40-50 cm	ker om	1	1 k			om.
282	F4d	20-30 cm	ker	2	2 k			
282	F4d	20-30 cm	ker om	1	1 k			om.
283	F4d	40-50 cm, kalkflis	ker	5	5 k			
284	F4d	kalkflis	ker	1	4 k			
129	G2a	0-10 cm	ker	2	2 k			
181	G2a	20-30 cm, stenp	ker om	1	1 k			om.
182	G2a	10-20 cm	ker	5	1 k			
131	G2c	stenp	avslag, sl	3	5 f		br	1 fr sammanpusslat med F71, F71, F60, F60, F176, 1 fr sammanpusslat med F231, F207
131	G2c	stenp	ker	1	1 k			
135	H2a	20-30 cm	avslag	1	1 f		br	
135	H2a	20-30 cm	ker	5	1 k			
135	H2a	20-30 cm	ker om?	1	2 k			om.?
133	H2b	0-10 cm	ker	3	1 k			
136	H2b	20-30 cm	övr slagen	1	1 f		br	
136	H2b	20-30 cm	ker	1	1 k			
185	H2d	20-30 cm	ker	2	2 k			
137	J2a	0-10 cm	splitter	1	1 f			
138	J2a	20-30 cm	övr slagen	1	1 f			
138	J2a	20-30 cm	ker	2	1 k			
186	J2a	20-30 cm	ker om	1	1 k			om.
77	Pg 2	mylla i sprickor i berggrunden	ker	1	3 k			
77	Pg 2	mylla i sprickor i berggrunden	ker om	3	10 k			om., 1 m furestick (jfr F61), 1 m kamstämpel, 1 m linjer
77	Pg 4		ker om	1	2 k			om., mynning m streck/intryck
1	Sch I	mullager 0,40:0,30	avslag	1	1 f			
286	Sch II		ker	1	1 k			
76	Sch II	nv-hörmet	avslag	1	1 f		br	funnet av Anne Gunnarsson i profilvägg

Kommentar till fyndlistan

De olika grävomgångarna har tilldelats olika fyndnummer enligt följande:

- 1985: 00 - nummer
- 1986: 100 - nummer
- 1987: 200 - nummer

Dessutom har de fynd som saknat ett eget fyndnummer fått nummer i 300 - serien. Detta gäller främst benfynden där en del oklarheter vad gäller numreringen förelåg. Ibland förekommer ett flertal fyndnummer inom samma enhet, detta kan antas bero på oklarheter vid grävningen, två olika personer kan ha grävt samma ruta och givit de olika fyndpåsarna olika nummer istället för som brukligt, samma nummer. Genomgående gäller dock att det är enheten som är relevant vid tolkningen av fynden, eventuella märkligheter i fyndnumreringen torde inte påverka analysen av fyndmaterialet.

Bilaga 2. ORDFÖRKLARINGAR TILL BENLISTAN

Latinska namn på djurarter

Alces alces	älg
Arvicola terrestris	vattensork
Bos primigenius	uroxe
Bos taurus	nöt
Canis familiaris	hund
Canis lupus	varg
Capra hircus	get
Capreolus capreolus	rådjur
Cervus elaphus	kronhjort
Homo sapiens sapiens	människa
Martes martes	skogsmård
Microtus	åkersork/ängssork
Sus domesticus	tamsvin
Sus scrofa	vildsvin
Ovis aries	får
Vulpes vulpes	räv

Bilaga 3. BENLISTA

Fyndnr	Enhet	Nivå	Antal	Br/obr	Art	Skelettdel	Komm
2a	A2c	stenp	1	obr.	Homo	mellanfotsben	frag
2a	A2c	stenp	7	obr.	Homo	rörben	frag
301	A2d	stenp	2	obr.	Homo	revben	frag
301	A2d	stenp	9	obr.	Homo	rörben	frag
302	A3c	stenp, övre delen	1	obr.	Homo	mellanfotsben	frag
302	A3c	stenp, övre delen	1	obr.	Homo	revben	frag
302	A3c	stenp, övre delen	1	obr.	Homo	rörben	frag
303	B1b	stenp	1	br.	obest.		frag
304	B2a	stenp	1	obr.	Homo	strålben	frag
304	B2a	stenp	9	br.	obest.		frag
3	B2b	avtorvn	1	br.	obest.		frag
3	B2b	avtorvn	1	obr.	Homo	rörben	frag
305	B2b	mynning	1	br.	Ovis aries	skenben	frag
3a	B2b	stenp	1	obr.	Homo	mellanfotsben	frag
3a	B2b	stenp	8	obr.	Homo	rörben	frag
5	B2d	u delen mot berg	1	obr.	Homo	revben	frag
5	B2d	u delen mot berg	1	obr.	Homo	skenben	frag
102	B4b	0-10 cm	1	obr.	Homo	underkäksvisdomstand	lite sliten, 25-30 år
103	B4c	stenp	1	obr.	Homo	underkäkspremolar	osliten (färdig rot?), m mycket tandsten
103	B4c	stenp	1	obr.	Homo	överkäkspremolar	lite sliten
103	B4c	stenp	3	obr.	Homo	skalltak	frag m öppna suturer
103	B4c	stenp	3	obr.	obest.		frag
139	B4c	stenp	1	obr.	Arvicola terrestris	överkäksframmand	
139	B4c	stenp	4	obr.	Martes martes	underkäke	frag, vuxen individ
101	B4d	stenp	1	obr.	Homo	skenben	frag, corpus
101	B4d	stenp	6	obr.	obest.		frag
141	B4d	stenp u fasdhäll	1	br.	obest.	rörben	frag, djur i nötkreatursstorlek
140	B4d	stenp	1	br.	obest.		frag
140	B4d	stenp	2	obr.	Homo	skalltak	frag
140	B4d	stenp	4	obr.	obest.		frag
142	B5c	stenp	1	obr.	Homo	skalltak	frag
142	B5c	stenp	1	obr.	Homo	underkäksframmand	sliten
142	B5c	stenp	10	br.	obest.		frag
142	B5c	stenp	10	obr.	obest.		frag
144	B5d	stenp	1	br.	Homo	skulderblad	frag
144	B5d	stenp	1	br.	Homo	tand	frag
144	B5d	stenp	1	br.	obest.		frag
144	B5d	stenp	4	obr.	obest.		frag
145	B5d	sprickor i berg	1	br.	obest.		frag
306	C1-C2	sällfynd	3	br.	obest.		frag
307	C1a	stenp	2	br.	obest.		frag
308	C1b	stenp	6	br.	obest.		frag
6	C1c	u Pl ca 15-25 cm	2	br.	obest.		frag
7	C1d	u Pl ca 15-25 cm	3	br.	obest.		frag
8	C2a	stenp	1	obr.	Bos	handrotsben	frag
8	C2a	stenp	3	br.	obest.		frag
9	C2b	stenp	1	obr.	Homo	tand	C.inf
9	C2b	stenp	1	obr.	Ovis aries	överarmsben	frag
9	C2b	stenp	14	br.	obest.		frag
10	C2c		12	br.	obest.		frag
11	C2d		16	br.	obest.		frag
309	C3a+c	projicerad profil	1	br.	Bos	mellanfotsben	frag
309	C3a+c	projicerad profil	1	br.	Canis familiaris	skenben	frag
309	C3a+c	projicerad profil	1	br.	Ovis aries	mellanfotsben	frag
309	C3a+c	projicerad profil	2	obr.	Sus	kindtand	frag, ej frambruten
309	C3a+c	projicerad profil	3	br.	Ovis aries	skalltak	frag
309	C3a+c	projicerad profil	8	obr.	obest.		frag
309	C3a+c	projicerad profil	50	br.	obest.		frag
61	C3b	stenp + u stensp	1	obr.	Homo	rörben	frag
61	C3b	stenp + u stensp	10	obr.	obest.		frag
61	C3b	stenp + u stensp	15	br.	obest.		frag
61	C3b	stenp + u stensp	4	obr.	Homo	tand	2 st I:1, 1 st C.sup, 1 st C.inf
61	C3b	stenp + u stensp	4	obr.	Ovis aries	tand	frag
61	C3b	stenp + u stensp	5	obr.	Homo	revben	frag
62	C3d	u Pl	10	br.	obest.		frag
115	C4a	stenp	1	obr.	Homo	nyckelben	frag
115	C4a	stenp	1	obr.	Homo	skalltak	frag m sutur
115	C4a	stenp	1	br.	obest.		frag
115	C4a	stenp	16	obr.	obest.		frag
104	C4a	0-10 cm	2	obr.	obest.		frag
147	C4b	u stensp	1	br.	obest.		frag
147	C4b	u stensp	1	obr.	Homo?		frag
105	C4b	0-10 cm	1	obr.	Homo	skenben	frag, corpus
105	C4b	0-10 cm	1	obr.	Homo	överarmsben	frag, corpus
105	C4b	0-10 cm	1	obr.	Ovis/Capra	molar	frag
105	C4b	0-10 cm	10	obr.	obest.		frag
106	C4b	stenp	1	obr.	Homo	underkäkshörmand	hårt nedsliten

Fyndnr	Enhet	Nivå	Antal	Br/obr	Art	Skelettdel	Komm
106	C4b	stenp	1	obr.	Homo	underkäkspremolar	lite sliten
106	C4b	stenp	1	obr.	Homo	överkäkspremolar	hårt sliten
106	C4b	stenp	2	br.	obest.		frag, djurben
106	C4b	stenp	13	obr.	obest.		frag
111	C4c	0-10 cm	1	obr.	Homo	underkäkspremolar	emalj genomsliten på båda uspis
112	C4c	10-20 cm	10	br.	obest.		frag, djurben
113	C4c	stenp	1	obr.	Homo	molar	första molar underkäken, alla cuspis genomslitna på topparna, 17-25 år
113	C4c	stenp	1	obr.	Homo	tand	mjölktand, osliten, rot avslagen, 2-5 år
113	C4c	stenp	6	br.	obest.		frag
149	C4c	u stenp	3	br.	obest.		frag
114	C4d	20-30 cm	2	br.	obest.		frag
150	C4d	stenp	1	br.	Sus	molar	frag
150	C4d	stenp	10	br.	obest.		frag, djurben
152	C5a	10-20 cm	1	br.	obest.		frag
153	C5a	stenp	10	obr.	obest.		frag, möjligen höftben, Homo
154	C5a	grövre stenp	7	br.	obest.		frag
156	C5b	stenp	1	obr.	Homo?	ledkula överarmsben/lårben	frag
156	C5b	stenp	5	br.	obest.		frag
156	C5b	stenp	7	obr.	obest.		frag
156	C5b	stenp	10	br.	obest.		frag
157	C5b	grövre stenp	1	br.	Homo	ländkota	frag
157	C5b	grövre stenp	2	obr.	obest.		frag
157	C5b	grövre stenp	3	br.	obest.		frag
159	C5c	10-20 cm	7	br.	obest.		frag
160	C5d	Pl	2	br.	obest.		frag
161	C5d	stenp	3	br.	obest.		frag
162	C5d	grövre stenp	15	br.	obest.		frag
201	D1a	20-30 cm	3	br.	obest.		frag
202	D1a	30-40 cm	4	br.	obest.		frag
203	D1b	20-30 cm	4	br.	obest.		frag
204	D1b	30-40 cm	4	br.	obest.		frag
206	D1c	20-30 cm	4	br.	obest.		frag
207	D1c	30-40 cm	9	br.	obest.		frag
209	D1d	20-30 cm	1	br.	Bos	mellanfotsben	frag, corpus
209	D1d	20-30 cm	17	br.	obest.		frag
210	D1d	40-50 cm	1	br.	obest.		frag
65	D2a	Pl/stenigt lager	11	br.	obest.		frag
68	D2b	Pl/stenigt lager	19	br.	obest.		frag
69	D2b	u 30 cm	38	br.	obest.		frag
69	D2b	u 30 cm	5	br.	Ovis aries	kota	frag
71	D2c	25-30 cm	15	br.	obest.		frag
70	D2c	Pl/stenigt lager	3	br.	Sus	språngben	frag
72	D2c	u 30 cm	20	br.	obest.		frag
75	D2d	30-40 cm	22	br.	obest.		frag
164	D3a	10-20cm	20	br.	obest.		frag
165	D3a	sprickor i bergg	6	br.	obest.		frag
166	D3b	Pl	40	br.	obest.		frag
169	D3c	10-20 cm	8	br.	obest.		frag
171	D3d	20-30 cm	5	br.	obest.		frag
170	D3d	0-10 cm	1	br.	obest.		frag
310	D4a	15-20 cm	3	br.	obest.		frag
211	D4a	20-30 cm	1	br.	Sus	skalltak	frag
211	D4a	20-30 cm	20	br.	obest.		frag
212	D4a	30-40 cm	3	br.	obest.		frag
213	D4b	20-30 cm	25	br.	obest.		frag
214	D4b	20-30 cm v. ker kon	1	br.	obest.		frag
219	D4c	20-30 cm	50	br.	obest.		frag
221	D4d	20-30 cm	40	br.	obest.		frag
311	D4d	30-40 cm, sprickor	5	br.	obest.		frag
222a	D5a	10-20 cm	1	br.	obest.		frag
222	D5a	20-30 cm	13	br.	obest.		frag
224	D5a	30-40 cm	9	br.	obest.		frag
225	D5b	20-30 cm	13	br.	obest.		frag
225a	D5b	30-40 cm	10	br.	obest.		frag
312	D5b	30-40 cm, sprickor	5	br.	obest.		frag
226	D5c	(15)20-30 cm	20	br.	obest.		frag
227	D5c	30-40 cm, sprickor	26	br.	obest.		frag
228a	D5d	20-30 cm	20	br.	obest.		frag
229	D5d	30-40 cm, sprickor	5	br.	obest.		frag
230	E1a	30-40 cm	6	br.	obest.		frag
313	E1b	15-20 cm	1	br.	obest.		frag
231	E1b	20-30 cm	15	br.	obest.		frag
314	E1b	30-40 cm	4	br.	obest.		frag
232	E1c	20-30 cm	14	br.	obest.		frag
233	E1c	30-40 cm	1	br.	obest.		frag
172	E2a	20-30 cm	14	br.	obest.		frag
173	E2b	20-30 cm	35	br.	obest.		frag
118	E2c	0-10 cm	2	br.	obest.		frag
119	E2c	10-20 cm	1	obr.	Homo	underkåkens muskulutskott	

Fyndnr	Enhet	Nivå	Antal	Br/obr	Art	Skelettdel	Komm
120	E2c	20-30 cm	10	br.	obest.		frag
121?	E2d	0-10 cm	5	br.	obest.		frag
123	E2d	20-30 cm	20	br.	obest.		frag
234	E3a	20-30 cm	20	br.	obest.		frag
235	E3a	30-40 cm, sprickor	4	br.	obest.		frag
315	E3a	Pl	1	obr.	Ovis/Capra	språngben	frag
236	E3b	20-30 cm	30	br.	obest.		frag
237	E3b	30-40 cm, sprickor	15	br.	obest.		frag
316	E3b	u 30 cm, sprickor	10	br.	obest.		frag
238	E3c	20-30 cm	15	br.	obest.		frag
317	E3c	30-40 cm	5	br.	obest.		frag
239	E3c	30-40 cm, sprickor	20	br.	obest.		frag
318	E3c	Pl-15 cm	5	br.	obest.		frag
240	E3d	20-30 cm	50	br.	obest.		frag
319	E3d	Pl	1	br.	obest.		frag
320	E3d	Pl 15-20 cm	1	br.	obest.		frag
320	E3d	Pl 15-20 cm	1	obr.	Bos	molar	frag
241	E4a	20-30 cm	1	br.	Sus	tåled nr 1	lös proximal epifys
241	E4a	20-30 cm	1	obr.	obest.		frag
241	E4a	20-30 cm	30	br.	obest.		frag
241	E4a	20-30 cm	87	br.	obest.		frag
321	E4a	u 30 cm	6	br.	obest.		frag
244	E4b	20-30 cm	35	br.	obest.		frag
245	E4b	30-40 cm	1	br.	Sus	mellanfotsben	lös distal epifys
245	E4b	30-40 cm	55	br.	obest.		frag
246	E4b	u 40 cm	10	br.	obest.		frag
247	E4c	15-20 cm	10	br.	obest.		frag
249	E4c	30-40 cm	10	br.	obest.		frag
250	E4c	40-50 cm	25	br.	obest.		frag
251	E4d	20-30 cm	3	br.	obest.		frag
252	E4d	30-40 cm	18	br.	obest.		frag
322	E5a	15-20 cm	1	obr.	Canis?	ländkota	frag, m fasta epifyser
253	E5a	20-30 cm	70	br.	obest.		frag
254	E5a	30-sprickor	16	br.	obest.		frag
255	E5b	20-30 cm	35	br.	obest.		frag
256	E5b	30-sprickor	15	br.	obest.		frag
257	E5c	20-30 cm	1	br.	Bos/Cervus?	mellanfotsben	frag
257	E5c	20-30 cm	13	br.	obest.		frag
257a	E5c	30-sprickor	1	br.	Sus	mellanfotsben	frag, distal epifys
257a	E5c	30-sprickor	30	br.	obest.		frag
258	E5d	20-30 cm	60	br.	obest.		frag
259	E5d	30-sprickor	25	br.	obest.		frag
124	F2a	0-10 cm	4	br.	obest.		frag
127	F2a	stenp	3	br.	obest.		frag
177	F2a	10-20 cm	8	br.	obest.		frag
178	F2a	20-30 cm	1	br.	obest.		frag
179	F2b	10-20 cm, stenp	10	br.	obest.		frag
180	F2b	20-30 cm	13	br.	obest.		frag
128	F2c	10-20 cm	8	br.	obest.		frag
174	F2c	stenp	10	br.	obest.		frag
176	F2d	20-30 cm	9	br.	obest.		frag
261	F3a	15-20 cm	3	br.	obest.		frag
262	F3a	20-30-40 cm	14	br.	obest.		frag
263	F3b	15-20 cm	9	br.	obest.		frag
264	F3b	20-30 cm	27	br.	obest.		frag
265	F3b	30-40 cm	50	br.	obest.		frag
266	F3b	40-50 cm	1	br.	Sus	armbågsben	frag, proximal
266	F3b	40-50 cm	60	br.	obest.		frag
323	F3c	30-40 cm	3	br.	obest.		frag
267	F3d	15-20 cm	9	br.	obest.		frag
268	F3d	20-30 cm	8	br.	obest.		frag
269	F4a	15-20 cm	3	br.	obest.		frag
270	F4a	20-30 cm	3	br.	obest.		frag
271	F4a	30-40 cm	23	br.	obest.		frag
272	F4a	40-50 cm	30	br.	obest.		frag
274	F4b	20-30 cm	5	br.	obest.		frag
275	F4b	30-40 cm	30	br.	obest.		frag
277	F4b	40-50 cm	15	br.	obest.		frag
278	F4c	15-20 cm	14	br.	obest.		frag
280	F4c	30-40 cm	15	br.	obest.		frag
281	F4c	40-50 cm	4	br.	obest.		frag
282	F4d	20-30 cm	1	br.	obest.		frag
283	F4d	40-50 cm, kalkflis	8	br.	obest.		frag
284	F4d	kalkflis	1	br.	obest.		frag
182	G2a	10-20 cm	4	br.	obest.		frag
183	G2b	20-30 cm, stenp	10	br.	obest.		frag
132	H2a	0-10 cm	5	br.	obest.		frag
135	H2a	20-30 cm	5	br.	obest.		frag
136	H2b	20-30 cm	1	br.	obest.		frag
184	H2c	20-30 cm	1	br.	obest.		frag

Fyndnr	Enhet	Nivå	Antal	Br/obr	Art	Skelettdel	Komm
185	H2d	20-30 cm	4	br.	obest.		frag
186	J2a	20-30 cm	1	br.	obest.		frag
324	Pg 1	P1	1	br.	obest.		frag
77	Pg 2	mellan stenar	1	br.	obest.		frag
78	Pg 4		2	obr.	obest.		frag
78	Pg 4		5	br.	obest.		frag

Bilaga 4. C14-DATERINGAR

Av de prover som skickats in för C14-analys var det tre som innehöll tillräckligt mycket organiskt material för att kunna analyseras. Två av proverna skickades till Acceleratorslaboratoriet i Uppsala och ett prov skickades till UCLA i Los Angeles, USA. Av svaren framgår att det endast var ett som var relevant i gånggriftssammanhanget och det var det obrända människobenet. Träkolet härrör från mesolitisk tid och eftersom provet är taget under gravhögen är detta inget oväntat resultat.

Det obrända djurbenet framkom i schakt II på en nivå strax under ploglagret. Den sena dateringen, ca 1720 AD, visar, jämte en jämförelse med benmaterialet från andra gånggrifter i området (Gökhem 78, Torbjörntorp 12) (Sjögren 1992a, Sjögren 1992b), att det genomgående draget är att de obrända djurbenen verkar vara sekundära i förhållande till gånggriften.

Det obrända människobenet gav en datering till tidig mellanneolitikum, dvs till den period då gånggrifterna började anläggas. Detta kan anses som ett belegg för att de obrända människobenen i gånggriften tillhör den ursprungliga gravläggningsperioden.

Dateringar:

Schakt I	4,80:-0,67, träkol
6145 +-110 BP dvs 4195 ± 110 bc (okal.)
Lab nr: U A, utan nummer
Schakt II	A 2d i stenpackning, obränt människoben.
4370 +- 260 BP dvs 2420 ± 260 bc (okal.)
Lab nr: UCLA - 2763 B
Bestämt av Maria Wretemark, Skaraborgs länsmuseum
Schakt II	C 2a, obränt ben, nöt.
230 +-50 BP dvs 1720 ± 50 AD (okal.)
Lab nr: U A, utan nummer
Bestämt av Maria Wretemark, Skaraborgs länsmuseum

Bilaga 5. KEMISKA ANALYSER

Jordprover för kemisk analys togs ur Schakt I, framför mynningen och i Pg 6. Tre av proverna analyserades med avseende på pH-värde, fosfathalt, kaliumhalt och mullhalt (uppdragsnummer E 490). Fosfathalten i jorden analyserades i 10 prover (uppdragsnummer E 564). Proverna analyserades av Kemiska stationen i Skara.

Prover inlämnade för analys, uppdragsnummer E 490:
(måtten angivna i meter under markytan, m u my)

Lab nr: 4960 Sch I -0,35, högfyllning

Lab nr: 4961 Sch I -0,80

Lab nr: 4962 mynningen, -0,13 under stenp

KEMISKA STATIONEN
SKARA

Uppdragsnummer: E 490
Analysnummer: E 4960 - 4984

Uppdragsgivare:
Göteborgs Universitet

Gård/Märkning:
/Inst.för arkeologi/

Box 2133

403 13 GÖTEBORG

Inkom till lab: 851111

JORDANALYS

Analys nr	Prov nr	pH	/----- mg/100g jord -----/										Mekanisk analys		
			P-AL		K-AL		Mg-AL		P-HCl		K-HCl			ledn.	Mullhalt
			Tal	Klass	Tal	Klass	Tal	Tal	Klass	Tal	Klass	tal	%		
4960	1	7.2	<1	I	7	II	-	93	V	150	III	-	11.5	-----	
4961	2	7.3	1.9	I	3	I	-	57	III	115	III	-	2.5	-----	
4962	3	7.3	<1	I	5	II	-	43	III	160	III	-	4.1	-----	

Prover inlämnade för fosfatanalys, uppdragsnummer E 564:
(mått angivna i meter under markytan, m u my)

	Tal	Klass
Lab nr: 5966 Schakt I: 0 - 0,05	<1	I
Lab nr: 5967 Schakt I: 0,3 - 0,5, högfyllning	<1	I
Lab nr: 5968 Schakt I: 0,6 - 0,65	<1	I
Lab nr: 5969 Schakt I: 0,65 - 0,7	<1	I
Lab nr: 5970 Schakt I: 0,7 - 0,8	1,5	I
Lab nr: 5971 Schakt I: 0,8 - 0,9	10	IV
Lab nr: 5972 Schakt I: 0,9 - 1,0	14,5	IV
Lab nr: 5973 Schakt I: 1,0 - 1,1, botten av Hu Mo	21	V
Lab nr: 5974 Provgrop 6: 0,05	<1	I
Lab nr: 5975 Provgrop 6: 0,10 - 0,15	<1	I

Som framgår av svaren från analyserna är pH-värdet i jorden högt. Detta har samband med den kalkrika jordmånen. Bevarandeförhållandena för organiskt material typ ben är således goda i detta område då kalken i benet inte lakas ut lika lätt som hade varit fallet i en kalkfattigare jord med lägre pH-värde.

Fosforhalten är genomgående låg. De enda högre värden som förekommer är tagna i högfyllningens underkant och i markytan därunder. Detta bör dock bero på den naturliga fosforhalten i marken i området, då inga tecken på kulturlager eller annan mänsklig påverkan på markytan kunde ses. Framför mynningen var fosforhalten lika låg som i Schakt I och detta gäller även fosforhalten i Pg 6.

Bilaga 6. MAKROFOSSILANALYS

Två keramikskärvor skickades till Eva-Lena Larsson på Naturhistoriska museet i Göteborg för makrofossilanalys. Endast en skärva hade intryck av sädeskorn. De prover som skickades in och svaren som erhöles var:

Keramik: F 204: D1b, 30-40 cm
F 211: D4a, 20-30 cm

Resultat: F 204: troligen endast intryck av en pinne eller liknande
F 211: intryck av sädesslaget *korn* (*Hordeum vulgare*)

Bilaga 7. LANDMOLLUSKANALYS

Landmolluskanalys kan vara ett bra hjälpmedel vid datering då vissa arter av landsniglar kräver vissa ekologiska betingelser med avseende på klimat, växtlighet, fuktighet osv. Tillgång till kalk i jorden bevarar lämningar av skal bättre då dessa är kalkhaltiga. Detta gör att denna del av Västergötland, med kalkrik berggrund, tycktes lämpa sig för analyser av landmollusker.

Tre prover skickades till Birgitta M. Johansson på Arkeologiska forskningslaboratoriet i Stockholm.

Preliminär bestämning blev:

Schakt II:	E2d: 10-20	Släktet Vallonia (<i>Vallonia</i> spp)
Schakt II:	C5d. Pl	Släktet Trichia (<i>Trichia</i> spp)
Schakt II:	G2c, stensp	ej bestämd

Någon närmare slutsats går ej att dra av detta då de specifika arterna ej är bestämda, men det kan nämnas att av de två trichiaarterna som är möjliga är en starkt kulturbunden och återfinns endast i trädgårdar, växthus och liknande miljöer (Waldén 1984). Det kan också påpekas att inga dateringar är gjorda på detta material.

Bilaga 8. ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

- Ek karta: 8D 02
- Koordinater: x 1360,2 y 6453,5
- Jordregisterenhet: Gökhem 13:1, Gökhem sn,
Falköpings kn.
- Markägare: Bengt Gunnarsson
Bergsgården, Gökhem
521 00 Falköping
tel: 0515 - 282 41
- Grävningstid: 1985: 0805 - 0812
1986: 0908 - 0917
1987: 0706 - 0717
- Grävd yta 1985: Avtorvat: 22,5 kvm
Grävt: 10 kvm
Provgropar 6 st
1986: 10 kvm
1987: 9 kvm
- Personal: 1985: Amanuenser: Curry Heimann
Karl-Göran Sjögren
Per Persson
Praktikanter: Eva Englund
Monica Pagoldh
1986: 7 st B-kvällskursstudenter
1987: Karl-Göran Sjögren
Åsa Algotsson
- Dokumentation: Översiktsplaner i 1:100, detaljplaner och profiler i 1:20.
Foton i färg och S/V. Inmätningar i förhållande till
fristående koordinatnät. Nivåer i förhållande till
megalitens högsta punkt (= 100).
- Teckning: Åsa Algotsson (fig 11-13 och omslagsbild)
- Förvaring: Fynd, foton, ritningar och övrig dokumentation förvaras för
tillfället på Institutionen för Arkeologi, Göteborgs
Universitet.

